

Industriemonitor

Jaargang 4 - december 2000

Verklaring der tekens

.	= gegevens ontbreken
*	= voorlopig cijfer
x	= geheim
—	= nihil
—	= (indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
0 (0,0)	= het getal is minder dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	= een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
1999–2000	= 1999 tot en met 2000
1999/2000	= het gemiddelde over de jaren 1999 tot en met 2000
1999/'00	= oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz. beginnend in 1999 en eindigend in 2000
1989/'90–1999/'00	= boekjaar enz. 1989/'90 tot en met 1999/'00

In geval van afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som der opgetelde getallen. Verbeterde cijfers in staten en tabellen zijn niet als zodanig gekenmerkt.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Drs. R.L. Vellekoop
Prinses Beatrixlaan 428
2273 XZ Voorburg

Druk

Centraal Bureau voor de Statistiek
Facilitair Beheer

Inlichtingen

Tel. (045) 570 70 70
Fax (045) 572 62 68
E-mail: Infoservice@cbs.nl

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Voorburg/Heerlen, 2000.
Bronvermelding is verplicht.
Verveelvoudiging voor eigen gebruik of
intern gebruik is toegestaan.

Prijzen zijn excl. administratie- en
verzendkosten.

Prijs: f 190,- / € 86,22 per jaar
(11 nummers)

Losse nummers f 26,- / € 11,80

Kengetal: K-2/2000

ISSN 1384 - 6965

Centraal Bureau voor de Statistiek

Inhoud

Industrie totaal

Nederland en de Industrie 5

Industrie per branche

Voedings- en genotmiddelenindustrie 9
Textiel-, kleding- en lederindustrie 13
Papier- en grafische Industrie 17
Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofindustrie 21
Metaal-, elektronische en transportmiddelenindustrie 25
Hout-, bouwmaterialen- en overige Industrie 29

Gepubliceerde artikelen

32

Gepubliceerde producttabellen

33

Andere CBS-publicaties

34

Informatieservice

35

Alfabetische begrippenlijst

36

Nederland en de industrie ¹

De groei aan de productiekant van de economie valt in het derde kwartaal terug ten opzichte van een jaar eerder. De lagere productiegroei wordt gedeeltelijk verklaard door het effect van een werkdag minder in het derde kwartaal van 2000 ten opzichte van een jaar eerder, een effect dat voor de industrie op ongeveer 1,5% geschat wordt. De groei van de investeringen loopt terug van 7,1% in het tweede tot 2,7% in het derde kwartaal. Het vertrouwen bij ondernemers in de industrie blijft zeer hoog. De Nederlandse economie blijft groeien, maar de groei is iets minder uitbundig.

Groei economie minder uitbundig

Het volume van het bruto binnenlands product is in het derde kwartaal van dit jaar 3,4% groter dan in het overeenkomstige kwartaal van 1999. De economische groei bedraagt daarmee 4,1% voor de eerste negen maanden van dit jaar. Daarmee is de groei ongeveer gelijk aan die in 1999.

Bij de bedrijfsinvesteringen loopt de groei terug van 7,1% in het tweede naar 2,7% in het derde kwartaal. Het gereedkomen van enkele grote investeringsprojecten speelt hierbij een rol. Wordt hiervoor gecorrigeerd, dan loopt de structurele investeringsgroei terug van 5,1% in het tweede naar 2,8% in het derde kwartaal.

De prijsstijging van het bruto binnenlands product zwakt iets af, van 3,1% in het tweede tot 2,9% in het derde kwartaal. In de voorgaande twee kwartalen liep deze stijging nog sterk op, vooral onder invloed van het doorberekenen van de hogere olie- en invoerprijzen.

De werkloosheid blijft afnemen en komt in de maanden augustus tot en met oktober uit op 181 duizend. Dit is dertigduizend minder dan in dezelfde periode een jaar eerder. Het tempo waarmee de werkloosheid daalt, neemt af.

De goederenhandel met het buitenland is in het derde kwartaal fors gestegen. De waarde van de invoer is ten opzichte van het derde kwartaal vorig jaar met 19% toegenomen tot 115 miljard gulden. De uitvoer is met 22% gestegen tot 123 miljard gulden. Deze stijgingen zijn ongeveer even groot als die in het tweede kwartaal van 2000. Voor een groot deel vindt deze toename haar oorzaak in prijsstijgingen.

Groei industriële productie vlak af

In het derde kwartaal van 2000 is de industriële productie, gecorrigeerd voor seizoensinvloeden, slechts 0,3% groter dan in het tweede kwartaal van dit jaar. Vergeleken met het derde kwartaal van vorig jaar is het volume van de gemiddelde dagproductie in de industrie ruim 3% groter. In de eerste negen maanden van 2000 ligt de productie in alle branches van de industrie hoger dan in dezelfde

periode een jaar eerder. De grootste stijging, bijna 4%, is te zien in de aardolie-, chemische en rubberindustrie. In de metaalindustrie neemt in dezelfde periode de productie met 3,5% toe.

Producentenprijzen hoger

Het prijsniveau van producten van de Nederlandse industrie ligt in september 2,2% hoger dan in augustus. De binnenlandse prijzen stijgen met 1,4%; de prijzen van de uitgevoerde industrieproducten met 2,6%. Het niveau van de afzetprijzen komt in september ongeveer 13% hoger uit dan in dezelfde maand vorig jaar. Deze forse prijsstijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijging van de prijzen van aardolieproducten.

Oordeel over orderpositie gunstig

De werkvoorraad is in oktober iets kleiner geworden. Een ontwikkeling die gebruikelijk is voor de tijd van het jaar. Het gunstige oordeel van de ondernemers in de industrie over orderontvangst en orderpositie is in oktober ten opzichte van september niet gewijzigd.

Vertrouwen bij producenten hoog

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de stemming onder de producenten in de industrie in de afgelopen maanden nauwelijks veranderd is. In oktober ligt de indicator voor het producentenvertrouwen op nagenoeg hetzelfde hoge niveau als in september (7,3). In de eerste tien maanden van dit jaar bedraagt het gemiddelde producentenvertrouwen 6,8; dit is historisch gezien hoog.

Verwachtingen

De ondernemers in de industrie verwachten dat de bedrijvigheid in de periode november 2000 tot en met januari 2001 slechts licht zal stijgen. Daarbij verwachten de producenten dat de verkoopprijzen in dezelfde periode zullen gaan stijgen.

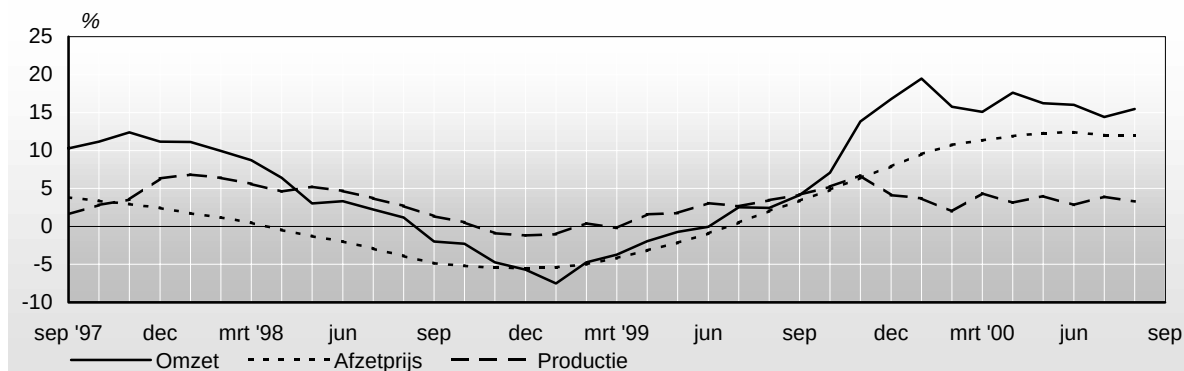
¹ Dit artikel is deels gebaseerd op het Conjunctuurbericht november 2000 en recente persberichten van het CBS.

Industrie

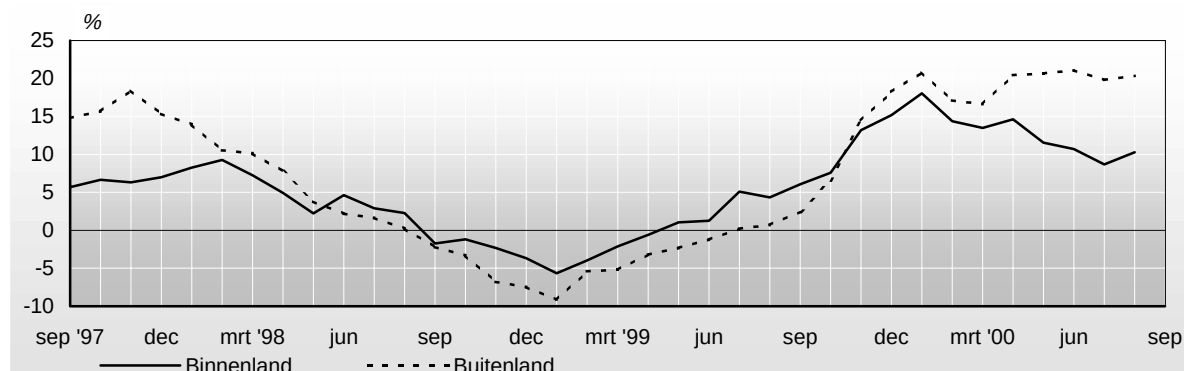
september 1997 - september 2000

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

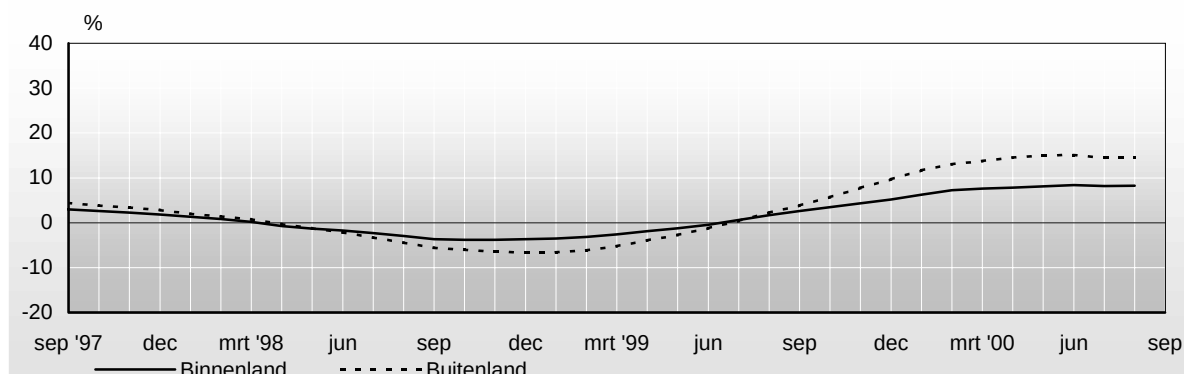
Omzet, afzetprijs en productie

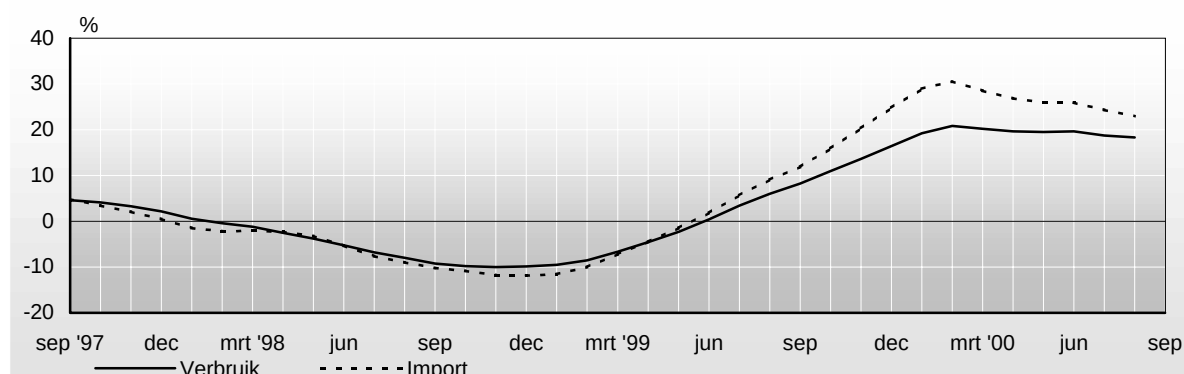
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 1.1

Kerngegevens: Nederland en de industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
	c.q. basis	1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Industrie													
Omzet (waarde)		116,1	119,2	115,9	132,5	136,4	133,4	104,9	127,4	125,7	130,9	143,7	12,8
binnenland		114,6	118,8	124,2	147,4	139,4	128,2	103,3	128,5	119,7	123,2	137,6	7,1
buitenland		117,5	119,5	116,4	133,5	140,7	139,7	106,4	126,4	131,4	138,3	149,4	18,3
Ontvangen orders (waarde)		117,2	123,3	114,2	142,5	138,8	129,6	103,2	130,6	119,9	130,2	138,8	6,3
binnenland		121,6	124,3	116,4	134,5	133,0	124,6	108,7	130,1	118,0	124,0	131,7	1,2
buitenland		113,6	122,5	112,4	149,1	143,7	133,8	98,7	131,0	121,4	135,3	144,6	10,4
Afzetprijs		102,0	102,2	103,4	106,0	112,9	115,9	103,3	104,3	114,4	115,3	117,8	12,9
binnenland		101,8	102,2	103,1	104,6	109,2	111,6	103,1	103,6	110,8	111,2	112,8	8,8
buitenland		102,1	102,3	103,6	107,0	115,3	118,6	103,4	104,8	116,7	118,0	121,1	15,6
Verbruiksprijs		100,4	102,3	104,9	109,5	118,9	124,1	104,7	106,4	121,7	123,8	126,8	19,2
import		101,5	105,7	109,2	116,0	128,6	134,3	108,8	111,4	131,0	134,2	137,6	23,5
Productie (volume gemiddelde dag)		106,5	109,8	103,3	115,1	118,3	106,7	93,7	114,1	103,2	97,9	119,0	4,3
Productie (seizoengecorrigeerd)		106,5	109,8	110,0	111,7	113,2	113,5	108,0	110,0	113,1	112,7	114,8	4,4
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		106,5	109,8	106,8	118,3	115,3	.						5,0
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	19	23	24	26	33	.						37,5
ontstaan	1000	91	103	26	25	33	.						17,9
vervuld	1000	89	96	26	23	29	.						20,8
Aantal bedrijven ³⁾	1000	47,1	46,2			46,9							
Uitgesproken faillissementen	1	475	393	99	91	103	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	1199	1218	289	321	.	.						
1995=100													
Nederland													
Bruto binnenlands product (volume, mp)		111,4	115,6	112,6	120,8	122,2	116,5						3,4
Gezinsconsumptie (volume)		111,8	116,8	115,1	120,3	123,2	.						3,4
Bedrijfsinvesteringen (volume)		118,7	127,0	114,0	136,5	140,4	.						7,0
Invoer van goederen en diensten (volume)		123,5	131,3	128,4	139,1	142,1	.						9,2
Uitvoer van goederen en diensten (volume)		122,3	129,1	125,4	136,8	137,1	.						8,4
Geregistreerde werkloosheid ⁴⁾	1000	287	221	212	189	172	176	212	211	169	176	181	-14,2
Vacatures													
openstaand ²⁾	1000	123	158	157	168	202	.						11,0
ontstaan	1000	790	882	197	210	233	.						-6,8
vervuld	1000	772	839	221	200	232	.						8,4
Aantal uren uitzendkrachten	mln uren	374,7	323,2	88,2	80,7	.	.						
Aantal bedrijven ³⁾	1000	672,5	684,4			701,7							
Uitgesproken faillissementen ⁵⁾	1	4015	3238	750	795	815	.						
Energieverbruik	PJ	3024	2978	614	831	.	.						
Consumentenvertrouwen	⁶⁾	15	14	21	21	26	27	16	23	25	26	24	
economische klimaat	⁶⁾	20	5	18	20	28	32	12	6	24	25	24	23,0
koopbereidheid	⁶⁾	18	20	22	22	25	22	22	22	25	27	25	
Consumentenprijsindexcijfers		106,3	108,6	108,9	109,4	111,2	108,9	108,9	109,4	111,3	111,6	112,6	2,9
CBS-koersindex algemeen		713,0	777,2	788,8	825,4	938,0	788,8	779,8	793,9	952,9	967,9	964,9	
Gemiddeld rendement staatsleningen	%	4,53	4,45	4,80	5,15	5,31	4,80	4,83	4,98	5,38	5,37	5,40	

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Jaarcijfer is gemiddelde.

³⁾ Stand per 1 januari.

⁴⁾ Kwartaalcijfer, betreft middelste maand van het kwartaal.

⁵⁾ Bedrijven en instellingen.

⁶⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-).

Tabel 1.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Industrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.	
		2)	1998	1999	1999		2000			1999		2000		laatste 12 mnd.
					3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	
Producentenvertrouwen		3,7	3,0	4,3	6,1	6,1	7,0	7,1	7,1	6,9	7,2	7,3	6,6	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		3	8	9	7	13	5	7	22	7	14	11	8	
binnenlandse markt		2	5	7	4	10	3	10	18	3	21	10	7	
buitenlandse markt		1	7	10	9	14	5	4	25	8	13	11	8	
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		3	5	5	7	8	4	4	13	7	13	8	6	
Bezettingsgraad 3)	%	84,9	84,2	84,3	84,5	84,7	84,2	84,7					84,5	
Productiebelemmeringen 3)														
geen	%	83	81	79	81	83	77	77					80	
stagnatie a.g.v.														
onvoldoende vraag	%	7	8	7	6	4	6	4					5	
tekort aan arbeid	%	4	6	8	7	7	9	10					8	
te geringe productiecapaciteit	%	3	2	2	2	2	4	3					3	
overige belemmeringen	%	3	4	4	4	4	4	6					5	
Orderpositie	4)	96,5	96,7	96,6	98,0	99,7	99,7	101,2	97,4	97,3	101,3	100,8	99,9	
Beoordelingen:														
orderontvangst		-4	-5	-3	-1	1	1	-1	0	-4	-1	-2	0	
orderpositie totaal		-2	-3	-2	1	3	4	5	1	-1	5	4	4	
orderpositie buitenland		-2	-2	-1	3	5	9	10	1	1	10	8	7	
productiecapaciteit		1	2	0	1	0	-3	-2					-1	
voorraden gereed product		4	5	3	3	3	0	0	2	3	0	1	1	
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1														
binnenlandse markt		4	5	6	7	4	5	9					6	
buitenlandse markt														
binnen Europese Unie		4	4	2	10	2	9	7					7	
buiten Europese Unie		1	3	4	6	5	7	8					7	
Verwachting														
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	10	14	12	19	19	20					18	
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	9	12	6	15	7	13	14	10	12	4	10	
verkoopprijs komende 3 mnd		0	7	9	15	15	15	14	10	11	14	17	15	
personeelssterkte komende 6 mnd		-1	-1	-1	0	3	1	5					2	
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,2	-0,2	-0,4	-0,2	0,1	0,0	0,6					0,1	

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

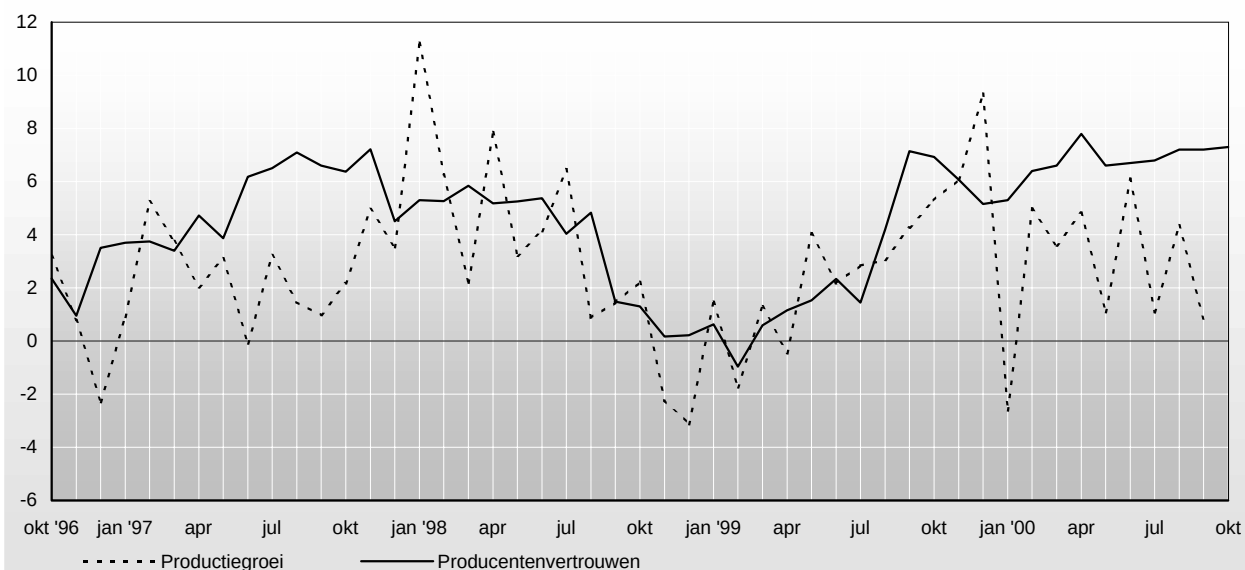
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Productiegroei en producentenvertrouwen

oktober 1996 - oktober 2000

Voedings- en genotmiddelenindustrie

Het volume van de productie van de voedings- en genotmiddelenindustrie is in september van dit jaar bijna 4% groter dan in september vorig jaar. Van september op oktober blijft de bedrijvigheid stabiel en zijn de buitenlandse verkopen licht gestegen. De beoordeling van de verkopen blijft positief en ook de afzetontwikkeling wordt door meer ondernemers als positief beoordeeld. Een verdere lichte stijging van de bedrijvigheid wordt verwacht. Aan de stijging van de afzetprijzen zien de ondernemers nog geen einde komen.

Productie groeit in september met bijna 4%

Het volume van de productie van de voedings- en genotmiddelenindustrie is in september 2000 bijna 4% groter dan in september 1999.

Over dezelfde periode is de omzet bijna 4% hoger uitgekomen. Zowel de binnenlandse als de buitenlandse afzetprijzen liggen circa 5% hoger. De groei van de totale omzet, gecorrigeerd voor een werkdag minder en de hogere prijzen, bedraagt ruim 3%. Het volume van de binnenlandse omzet is gecorrigeerd voor beide effecten 1,5% groter over de betreffende periode. De volumeontwikkeling van de buitenlandse omzet, gecorrigeerd voor beide effecten, bedraagt bijna +5%.

De verbruiks- en importprijzen zijn 9% hoger.

Bedrijvigheid stabiel

In de Conjunctuurtest van oktober geven de ondernemers aan dat de bedrijvigheid gelijk is gebleven ten opzichte van september. Er is een aantal verschillen binnen de voedings- en genotmiddelenindustrie. Vooral de brood- en in mindere mate de diervoederindustrie melden een toename van de bedrijvigheid. Daarentegen rapporteren de vlees-, zuivel- en drankenindustrie een kleinere bedrijvigheid.

Buitenlandse verkopen licht toegenomen

Zowel de buitenlandse als de binnenlandse (gecorrigeerd voor het seizoen) verkopen zijn licht gestegen. De toename geldt met name voor de brood- en diervoederindustrie en in mindere mate de vleesindustrie. De zuivelindustrie ziet na twee maanden van stijging de totale verkopen afnemen.

Beoordeling verkopen aanhoudend positief

De beoordeling van de verkopen blijft stabiel positief. De broodfabrikanten zijn fors positiever terwijl de zuivel- en de diervoederfabrikanten minder positief zijn. Negatief gestemd over de verkopen zijn de vleesproducenten. Dit heeft waarschijnlijk te maken met hooggespannen verwachtingen en tegenvallende verkopen aan het buitenland.

Beoordeling te verwachten afzetontwikkeling

Meer producenten van voedings- en genotmiddelen beoordelen de huidige afzetontwikkeling als gunstig. Deze lichte verbetering komt met name door de dranken- en broodfabrikanten. Meer diervoederproducenten beoordelen de huidige afzetontwikkeling namelijk als ongunstig.

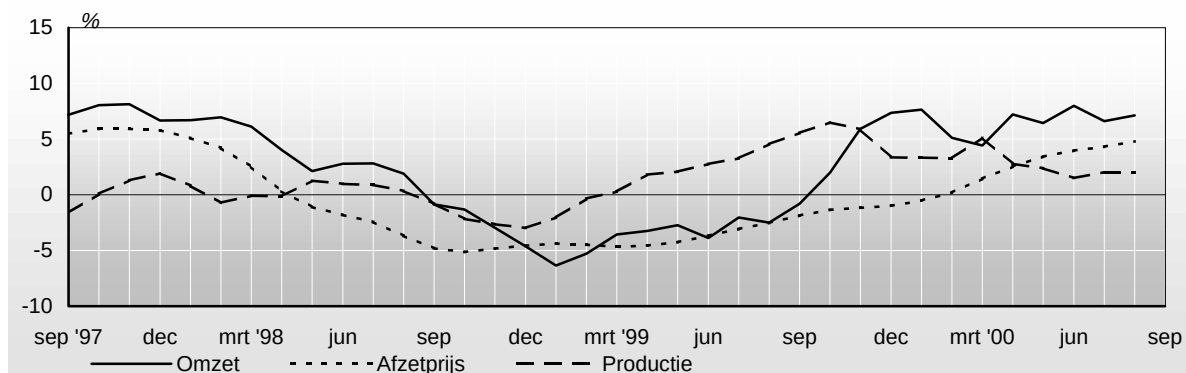
Ten aanzien van de voorraden eindproduct verandert er niet zoveel. De brood-, drank- en zuivelproducenten beoordelen de voorraden product als te krap gelet op de te verwachten afzet. De diervoeder- en vleesindustrie beoordelen ze als te ruim.

Verwachtingen

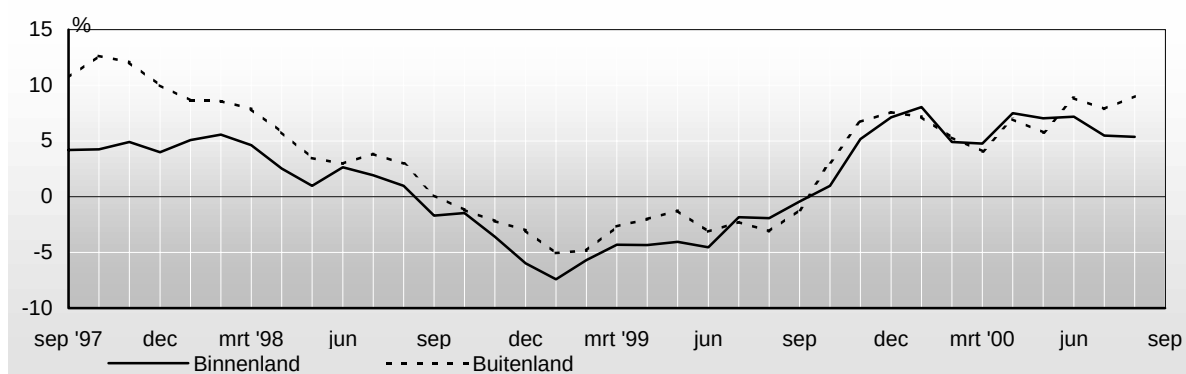
De ondernemers in de voedings- en genotmiddelenindustrie verwachten een stijging van de bedrijvigheid voor november 2000 tot en met januari 2001. Ten opzichte van augustus en september zijn er in oktober minder ondernemers die een stijging verwachten. Vooral de broodfabrikanten en in mindere mate de vlees- en diervoederproducenten voorzien een toename. De zuivelfabrikanten verwachten een afname.

Voor de betreffende periode verwachten de ondernemers een stijging van de verkoopprijzen.

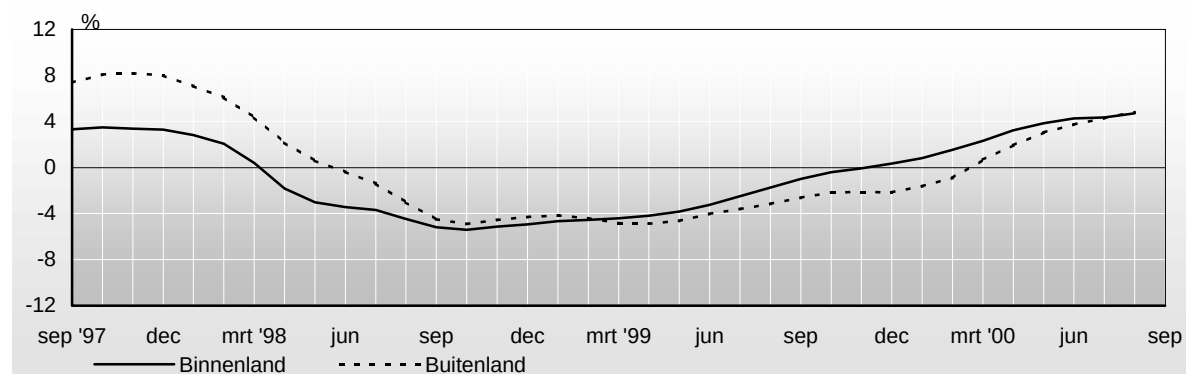
Omzet, afzetprijs en productie

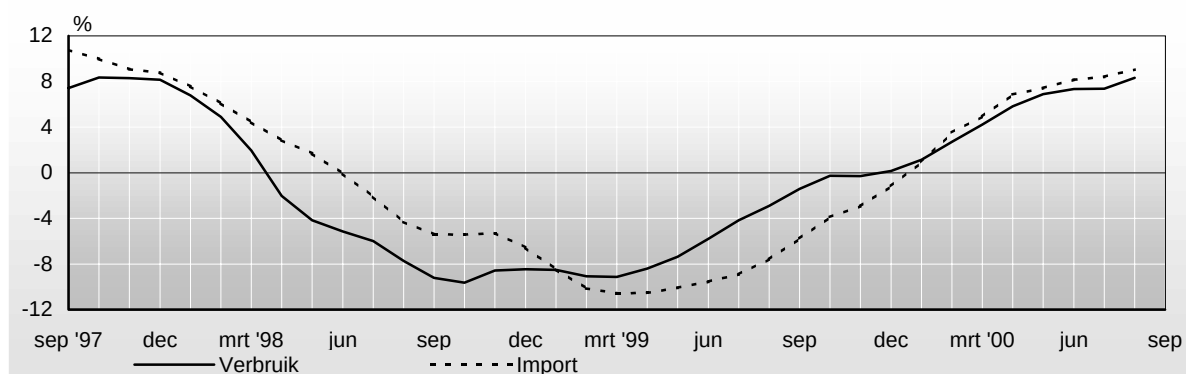
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 2.1

Kerngegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

Referentiegegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		¹⁾ 1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		112,2	110,8	109,7	117,7	117,0	117,4	106,2	114,8	112,4	120,7	119,0	3,6
binnenland		107,2	105,4	104,3	112,4	111,0	109,8	101,3	109,4	104,2	113,3	111,8	2,2
buitenland		118,3	117,5	116,4	124,3	124,5	126,8	112,3	121,5	122,6	129,9	127,8	5,1
Afzetprijs		104,9	101,6	101,4	101,5	104,6	106,3	101,3	101,8	105,7	106,2	106,9	5,0
binnenland		102,8	100,2	100,3	100,5	103,5	105,0	100,4	100,5	104,4	104,9	105,7	5,2
buitenland		106,7	102,8	102,4	102,5	105,6	107,4	102,1	102,9	106,8	107,4	107,9	4,9
Verbruiksprijs		103,5	98,3	98,7	99,1	103,8	106,9	98,7	99,0	105,4	106,9	108,3	9,4
import		112,9	104,1	103,0	104,7	111,7	112,4	102,6	103,8	111,1	112,9	113,1	9,0
Productie (volume gemiddelde dag)		101,7	104,9	100,4	115,2	108,0	102,5	96,7	105,5	99,1	98,7	109,6	3,8
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		101,6	104,8	102,4	125,1	103,1	.						3,8
Aantal bedrijven ²⁾	1000	5,4	5,2			5,1							
Uitgesproken faillissementen	1	48	46	10	7	7	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	100	112	25	13	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 2.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Voedings- en genotmiddelenindustrie

Conjunctuurtest - gegevens: Vraag- en aanbodcijfers maatschappelijke	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		2) 1998	1999	1999		2000			1999		2000		
				3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	
Verkoop / orderontvangst t.o.v. vorige maand		12	15	18	19	19	5	13	28	21	20	3	13
binnenlandse markt		6	6	6	6	11	0	8	14	3	16	1	6
buitenlandse markt		15	23	30	28	23	9	13	41	35	19	4	15
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		5	8	7	13	8	7	-2	12	10	1	2	6
Bezettingsgraad 3)	%	85,5	85,8	85,7	86,3	85,8	87,0	86,5					86,4
Productiebelemmeringen 3)													
geen	%	85	85	83	88	88	85	81					86
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	9	5	4	2	2	1	2					2
tekort aan arbeid	%	1	5	7	4	4	5	7					5
te geringe productiecapaciteit	%	1	1	1	2	2	5	3					3
overige belemmeringen	%	4	5	5	4	4	4	7					5
Beoordelingen:													
verkoop / orderontvangst		-9	-5	-2	1	1	2	0	2	-1	2	3	2
afzet / orderpositie totaal		-9	-7	-6	-2	-1	-1	-5	-1	-5	-4	-2	-2
afzet / orderpositie buitenland		-10	-5	-2	2	2	1	3	1	2	4	2	2
productiecapaciteit		6	5	2	3	2	-3	0					1
voorraden gereed product		4	6	4	1	4	-2	-3	3	2	-2	-2	0
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		8	10	12	10	8	7	9					9
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		16	19	20	23	23	40	33					30
buiten Europese Unie		16	18	18	16	16	26	28					22
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		18	23	31	21	29	36	34					30
bedrijvigheid komende 3 mnd		14	16	20	14	24	7	9	26	19	12	4	12
verkoopprijs komende 3 mnd		12	10	15	11	15	21	17	9	8	18	14	17
personeelssterkte komende 6 mnd		-4	3	-1	-2	2	0	5					1
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,1	0,0	-0,2	-0,2	0,3	0,0	0,1					0,0

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

Textiel-, kleding- en lederindustrie

In september groeit de omzet vergeleken met september vorig jaar met 6,5%. Het volume van de gemiddelde dagproductie is in september gestegen met 5%. Met uitzondering van de ondernemers in de kledingindustrie, toont men zich tevreden over de orderpositie in oktober. Voor de maanden november, december en januari verwachten ondernemers, met name in de lederindustrie, een verdere toename van de bedrijvigheid bij stijgende verkoopprijzen.

Omzet groeit voorspoedig in september

De omzet van september vertoont vergeleken met september 1999 een groei van 6,5%. Dit jaar telt september echter een werkdag minder. Voor een goede vergelijking van de omzet moet het effect hiervan ter grootte van bijna 5% nog worden meegenomen. Het volume van de gemiddelde dagproductie neemt in september met bijna 5% toe.

De waarde van de ontvangen orders neemt in september 7% toe vergeleken met september vorig jaar. Deze toename wordt geheel verklaard door een stijging van de waarde van de orders uit het binnenland met bijna 20%. De afzetprijzen liggen bijna 0,5% hoger dan in dezelfde periode vorig jaar. De verbruiksprijs stijgt met bijna 4%.

Orderontvangsten stabiel

Uit de gegevens van de Conjunctuurtest blijkt dat de waarde van de orderontvangsten in oktober stabiel is gebleven ten opzichte van de maand september. De bedrijvigheid neemt in oktober enigszins toe. De index van de orderpositie, een maat voor de omvang van de werkvoorraad, is in oktober licht gedaald ten opzichte van september.

De ondernemers beoordelen de orderontvangsten als normaal voor de tijd van het jaar. Ook over de totale orderpositie in oktober zijn zij tevreden. Met name is men positief gestemd over de orderpositie buitenland. De voorraad eindproduct vindt men, gelet op de verwachte afzet, nog steeds te groot.

1. Textielindustrie

De waarde van de omzet in de textielindustrie stijgt in september 2000 met 5% ten opzichte van de omzet in september vorig jaar. De waarde van de ontvangen orders in september neemt toe met ruim 7%. Dit vooral als gevolg van een toename van de binnenlandse orders met 20%.

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat waarde van de orderontvangsten in oktober, ten opzichte van september, vrijwel gelijk is gebleven. De bedrijvigheid is in oktober licht toegenomen.

Ondernemers uit de textielbranche zijn tevreden over de orderontvangsten in oktober. Het oordeel over zowel de orderpositie buitenland als de totale orderpositie, is in oktober iets minder gunstig dan in september het geval was. Men is hierover echter nog steeds licht positief gestemd. De voorraad gereed product vindt men in oktober, gelet op de verwachte afzet, nog steeds te groot.

2. Kledingindustrie

De omzet in de kledingindustrie is in september in vergelijking met september 1999 met ruim 18% gestegen. De waarde van de orderontvangsten bleef met een stijging van 0,4% vrijwel gelijk aan die van september vorig jaar.

Ten opzichte van september laat de Conjunctuurtest voor oktober een lichte verbetering zien van de totale waarde van de orderontvangsten. Dit is een voor de tijd van het jaar gunstige ontwikkeling. Met name de licht toegenomen orderontvangsten uit het buitenland zijn hier debet aan. Het oordeel over de orderontvangsten en orderpositie is in oktober gunstiger dan in september, maar men is nog niet tevreden.

De bedrijvigheid is licht toegenomen ten opzichte van de maand september. De voorraad gereed product vindt men in oktober nog steeds te groot.

3. Lederindustrie

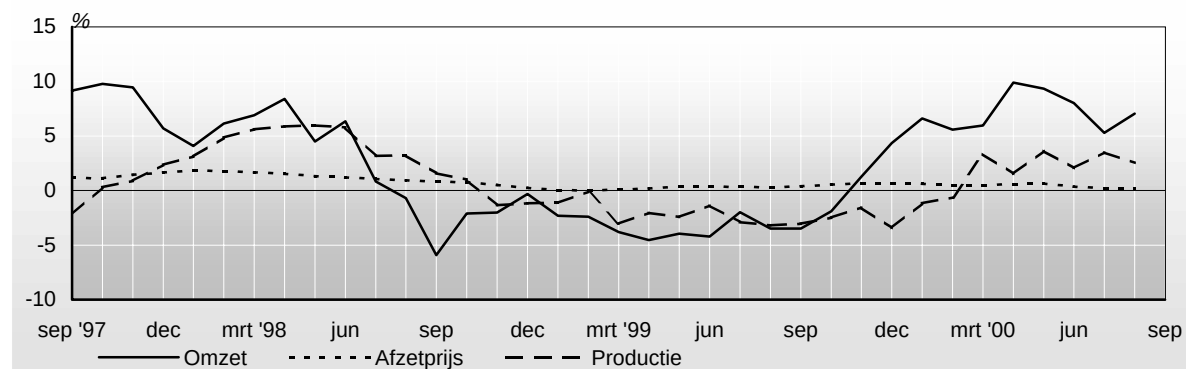
In de lederindustrie stijgt de omzet ten opzichte van september vorig jaar met ruim 1%. De binnenlandse omzet stijgt met bijna 12%, terwijl de buitenlandse omzet met ruim 9% vermindert. De totale waarde van de orderontvangsten stijgt in september met ruim 15%. Dit is vooral toe te schrijven aan de binnenlandse orderontvangst. Deze neemt met bijna 25% toe ten opzichte van september vorig jaar.

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de totale orderontvangst zich in oktober ten opzichte van september enigszins beter ontwikkelt dan verwacht mocht worden voor de tijd van het jaar. Met name de orderontvangsten uit het buitenland zijn boven verwachting. De bedrijvigheid vertoont in oktober ten opzichte van september een zeer sterke stijging. Ondernemers uit de lederindustrie tonen zich tevreden met de orderontvangst in oktober. Ten aanzien van de totale orderpositie stijgt de tevredenheid, met name ten aanzien van de orderpositie buitenland. Het oordeel over de orderpositie is duidelijk gunstiger dan in 1999. De ondernemers beoordelen de voorraad gereed product gelet op de verwachte afzet als te klein.

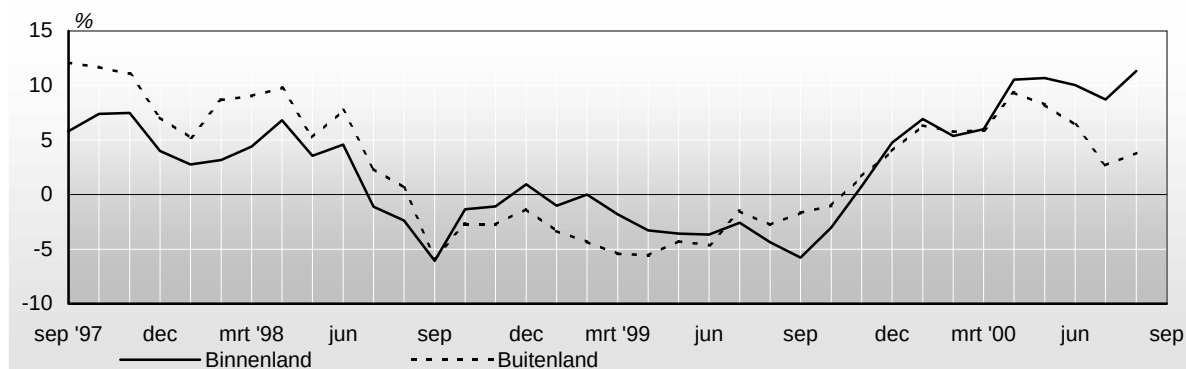
Verwachtingen

De verwachtingen ten aanzien van de bedrijvigheid in de periode november tot en met januari varieert van een lichte toename in de textielindustrie, via een duidelijke toename in de kledingindustrie tot een sterke toename in de lederindustrie. Voor de verkoopprijzen is de verwachting overal dat de verkoopprijzen zullen stijgen. Deze verwachting leeft het sterkst in de lederindustrie en, hoewel duidelijk aanwezig, het minst sterk in de textielindustrie.

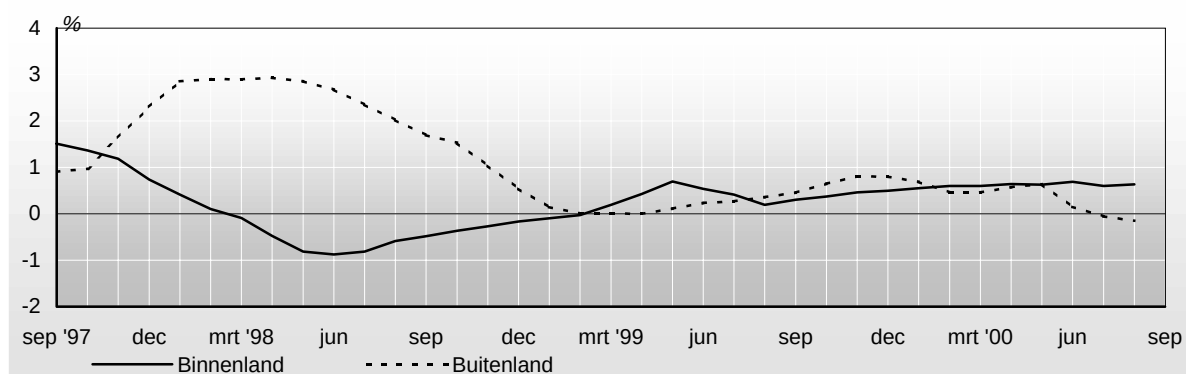
Omzet, afzetprijs en productie

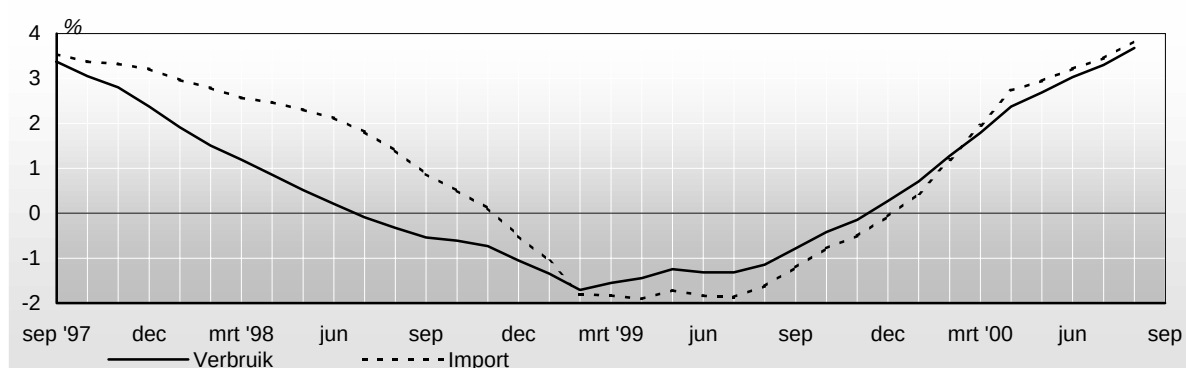
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 3.1

Kerngegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		¹⁾ 1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		108,3	105,9	100,6	108,2	113,2	107,3	85,0	115,0	101,6	97,7	122,5	6,5
binnenland		107,6	105,6	97,7	107,0	115,3	108,0	80,8	111,2	103,7	97,6	122,7	10,4
buitenland		108,9	106,1	103,1	109,1	111,6	106,6	88,3	118,1	99,9	97,8	122,3	3,6
Ontvangen orders (waarde)		111,7	108,8	100,0	111,2	118,3	111,8	83,3	118,8	106,2	102,2	127,0	7,0
binnenland		109,7	106,0	93,2	111,8	110,5	108,7	76,4	110,2	96,6	97,8	131,6	19,5
buitenland		113,2	110,9	104,9	110,8	124,0	114,1	88,3	125,0	113,2	105,3	123,7	-1,1
Afzetprijs		100,7	101,0	101,1	101,2	101,6	101,3	101,0	101,1	101,0	101,3	101,5	0,4
binnenland		98,8	99,1	99,1	99,2	99,8	99,7	99,2	99,0	99,8	99,6	99,7	0,7
buitenland		102,0	102,3	102,6	102,6	102,8	102,4	102,4	102,6	101,9	102,5	102,8	0,2
Verbruiksprijs		102,8	101,7	101,5	101,9	104,3	105,2	101,5	101,7	105,0	105,2	105,5	3,8
import		105,9	104,4	104,3	104,6	107,3	108,3	104,2	104,5	107,9	108,4	108,5	3,8
Productie (volume gemiddelde dag)		102,6	100,7	90,9	100,9	109,7	93,2	73,4	105,5	94,3	74,7	110,7	4,9
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		102,5	100,6	98,0	104,3	105,6	.	.	.	.	.	.	4,4
Aantal bedrijven ²⁾	1000	3,8	3,6	.	.	3,6	.	.	.	.	.	.	.
Uitgesproken faillissementen	1	47	26	4	5	10	.	.	.	.	.	.	.
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	.
Energieverbruik	PJ	10	9	2	2	.	.	.	.	.	.	.	.

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 3.2

Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Textiel-, kleding-, leder- en schoenindustrie

	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.	
		2)	1998	1999	1999		2000			1999		2000		laatste 12 mnd.
					3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		6	2	3	6	9	1	3	16	6	13	3	5	
binnenlandse markt		5	2	2	9	8	2	1	19	12	5	3	4	
buitenlandse markt		3	-2	0	-1	8	2	2	9	-7	16	0	3	
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		9	3	7	6	10	4	3	16	7	11	7	6	
Bezettingsgraad ³⁾	%	84,7	84,2	84,1	85,2	85,3	84,2	84,9					84,9	
Productiebelemmeringen ³⁾														
geen	%	86	83	81	83	87	79	80					82	
stagnatie a.g.v.														
onvoldoende vraag	%	7	8	6	7	5	5	5					6	
tekort aan arbeid	%	2	5	7	5	3	9	7					6	
te geringe productiecapaciteit	%	3	2	2	2	3	6	5					4	
overige belemmeringen	%	2	3	4	3	2	1	3					2	
Orderpositie	⁴⁾	100,0	95,2	94,5	95,6	99,1	99,7	98,5	94,1	94,3	98,0	97,4	98,5	
Beoordelingen:														
orderontvangst		-1	-8	-5	-3	3	-1	-2	-1	-5	-4	-2	0	
orderpositie totaal		-3	-8	-3	-4	1	0	3	1	-4	4	1	0	
orderpositie buitenland		-3	-11	-3	-9	-4	-3	3	3	-11	7	5	-2	
productiecapaciteit		1	4	1	3	-3	-7	-5					-3	
voorraden gereed product		10	14	12	19	18	17	14	13	17	13	11	16	
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1														
binnenlandse markt		11	6	7	7	0	5	-5					2	
buitenlandse markt														
binnen Europese Unie		6	0	-4	6	-6	1	1					1	
buiten Europese Unie		5	1	0	-1	-1	0	-2					-1	
Verwachting														
buitenlandse afzet komende 3 mnd		15	6	4	14	17	10	10					13	
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	7	12	12	10	9	8	9	23	9	3	8	
verkoopprijs komende 3 mnd		5	6	2	18	15	14	18	2	12	22	18	17	
personeelssterkte komende 6 mnd		4	2	3	2	-4	2	-2					-1	
toe- of afname personeelssterkte	%	0,1	-0,3	0,2	-1,1	-0,5	0,1	-0,9					-0,6	

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000 = 100.

Papier- en grafische industrie

Na een goed eerste halfjaar is ook het derde kwartaal voor de papier- en grafische industrie goed verlopen. Wel neemt het tempo van de groei af. In de laatste maand van het derde kwartaal stijgen de afzet- en verbruiksprijzen verder en neemt de waarde van de ontvangen orders toe. Voor november tot en met januari verwachten de ondernemers een stijging van de verkoopprijzen maar nauwelijks nog een toename van de bedrijvigheid.

Lichte groei in de omzet in september

In september stijgt de omzet in vergelijking met september vorig jaar met 4%. De groei is het sterkst op de buitenlandse markt met 6% tegen 3% voor het binnenland. In dezelfde periode zijn echter de afzetprijzen voor de buitenlandse markt veel meer gestegen dan voor het binnenland, respectievelijk 11% tegen 4%. Rekening houdend met het gegeven dat september 2000 een werkdag minder heeft dan dezelfde maand vorig jaar, komt de totale volume-groei van de gemiddelde dagproductie uit op zo'n 2%. Aan de groei van de omzet in het buitenland dragen uitsluitend hogere prijzen bij.

Vooraf door de prijsstijgingen nemen ook de orderontvangsten toe in september. De waarde van de ontvangen orders groeit in vergelijking met vorig jaar september met bijna 9%. Ook hier is het prijseffect het grootst voor de buitenlandse markt.

Groei vertraagt in oktober

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de orderontvangsten op de binnenlandse markt in oktober vergeleken met de vorige maand flink zijn toegenomen. Op de buitenlandse markt stagneert de groei. Al met al neemt het productieniveau volgens de ondernemers dan nog wel iets toe. Men toont zich echter, mede gezien de tijd van het jaar, niet tevreden met de orderontvangsten. Terwijl het oordeel in de gehele branche en over de totale orderpositie nauwelijks wijzigt, is men met name in de papierindustrie niet tevreden met de buitenlandse orderpositie.

1. Papierindustrie

In de papierindustrie bedraagt de omzetgroei in september 11% ten opzichte van dezelfde maand vorig jaar. De afzetprijzen nemen in deze periode met 12% net iets meer toe. Gecorrigeerd voor prijsontwikkelingen en het werkdageffect wordt de volumegroei van de omzet geraamd op 3,5%.

Uit de Conjunctuurtest blijkt dat de bedrijvigheid in oktober vergeleken met de maand ervoor is toegenomen. Dit geldt met name voor de productie van pulp, papier en karton en minder voor papier- en

kartonwaren. De waarde van de orderontvangsten in de pulp-, papier- en kartonindustrie en dan met name uit het buitenland, is in oktober afgenomen. In de andere bedrijfstgroep binnen de papierindustrie, namelijk de papier- en kartonwarenindustrie, zijn de orders ongeveer op hetzelfde niveau gebleven als in september. De ondernemers in de gehele papierindustrie zijn net zo tevreden met hun orderontvangsten en orderpositie als een maand eerder. In de pulp-, papier- en kartonindustrie is men niet tevreden met de orderpositie. Terwijl in augustus de index van de orderpositie nog op 99,4 stond, is deze in oktober fors gezakt tot net onder de 80.

2. Grafische industrie

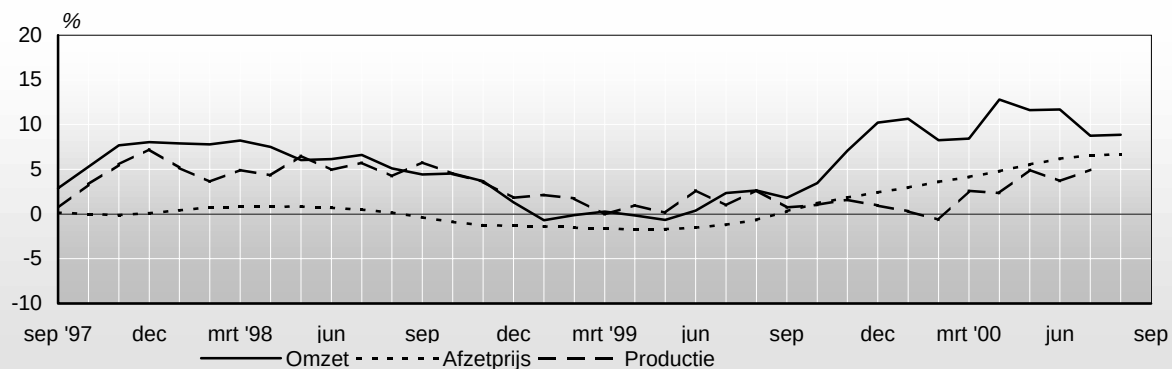
In de grafische industrie blijft de totale omzet in september in vergelijking met vorig jaar op hetzelfde niveau. Op de buitenlandse markt daalt daarentegen de omzet met bijna 7%. De prijsstijging in de grafische industrie is met nog geen 3% matig in vergelijking met andere bedrijfstakken. Gecorrigeerd voor prijs- en werkdageffect bedraagt de volumegroei totaal 2%. Op de buitenlandse markt, die voor de grafische industrie in zijn geheel minder belangrijk is, daalt het omzetvolume ruim 7%.

Volgens de ondernemers in de Conjunctuurtest is de bedrijvigheid in oktober in vergelijking met de maand ervoor licht toegenomen. De orderontvangsten nemen flink toe. De ondernemers zijn hier tevreden mee. Ook tevreden zijn ze met hun orderpositie. De index van de orderpositie, die een maat is voor het aantal maanden werk in voorraad, is in oktober met 3 punten gestegen naar 104,8.

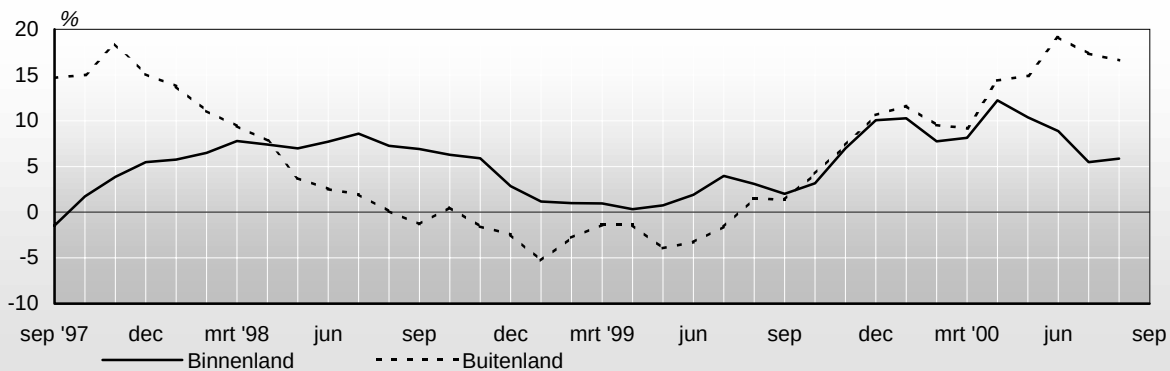
Verwachtingen

Voor november tot en met januari verwachten de ondernemers dat de bedrijvigheid per saldo licht toeneemt. Maar terwijl men in de grafische industrie nog wel een toename van de bedrijvigheid verwacht, wordt in de pulp-, papier- en kartonindustrie een forse afname in de bedrijvigheid verwacht. De verkoopprijzen in de gehele branche zullen naar het oordeel van de ondernemers nog verder stijgen.

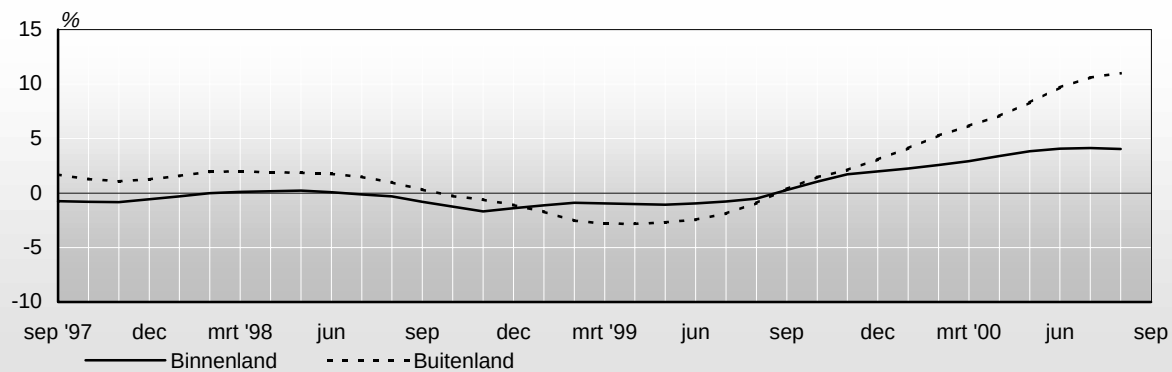
Omzet, afzetprijs en productie

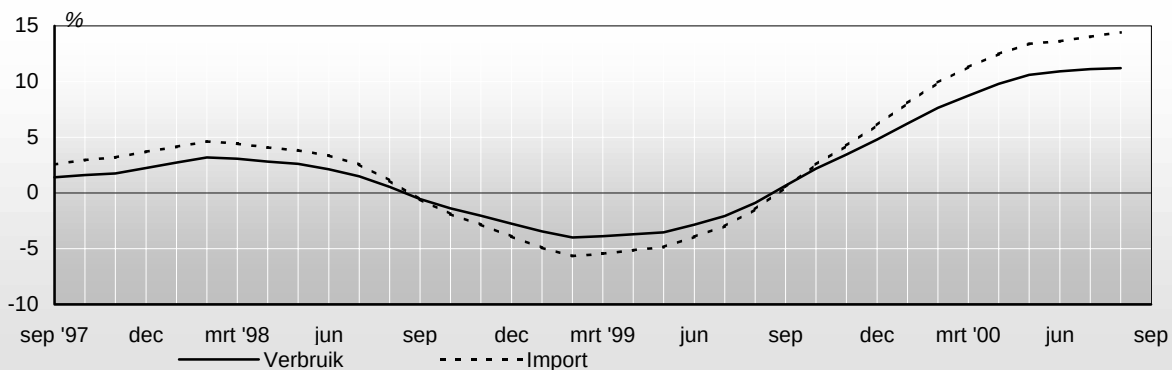
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 4.1
Kerngegevens: Papier- en grafische industrie

Rekengegevens: Papier- en grafische industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		¹⁾ 1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		110,8	113,5	110,5	126,0	123,6	119,9	102,6	122,3	115,0	117,5	127,1	3,9
binnenland		109,3	112,6	109,5	125,5	121,9	115,7	102,1	120,5	109,5	113,3	124,1	3,0
buitenland		115,0	115,6	113,1	127,4	128,0	131,1	103,9	127,2	129,6	128,7	135,1	6,2
Ontvangen orders (waarde)		113,5	111,2	109,2	116,0	128,7	122,5	100,7	118,4	115,7	123,2	128,6	8,6
binnenland		104,9	100,4	96,3	105,6	115,3	106,9	86,9	107,4	100,9	104,2	115,4	7,4
buitenland		121,9	121,8	121,9	126,3	141,9	137,9	114,2	129,2	130,1	141,9	141,6	9,6
Afzetprijs		96,3	95,8	95,7	96,9	100,4	102,1	95,7	96,2	101,9	102,1	102,4	6,4
binnenland		96,4	96,2	96,2	96,9	99,5	100,1	96,1	96,5	100,0	100,1	100,1	3,8
buitenland		96,1	95,1	95,0	97,0	102,0	105,4	95,0	95,8	105,0	105,3	106,1	10,7
Verbruiksprijs		92,5	91,3	91,7	93,8	99,6	102,0	91,5	92,2	101,6	102,0	102,4	11,0
import		92,8	90,9	91,5	94,2	101,3	104,7	91,3	92,0	104,0	104,9	105,3	14,5
Productie (volume gemiddelde dag)		111,1	112,7	106,1	120,7	122,3	.	98,7	117,8	105,0	99,8	.	1,2
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		111,1	112,8	111,6	118,1	118,8	.						5,0
Aantal bedrijven ²⁾	1000	8,3	7,9			7,9							
Uitgesproken faillissementen	1	81	69	19	21	13	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	43	42	10	11	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 4.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Papier- en grafische industrie

Conjunctuurtest - gegevens: Papier- en gransche industrie	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.	
		2)	1998	1999	1999		2000			1999		2000		laatste 12 mnd.
					3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		5	10	17	13	9	-2	19	28	18	33	25	10	
binnenlandse markt		6	11	22	15	6	-7	24	34	22	42	32	10	
buitenlandse markt		-2	8	0	13	17	14	-1	-3	15	-4	0	10	
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		8	5	11	11	14	-4	7	34	18	40	5	6	
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,9	85,1	85,0	85,7	86,1	84,1	84,8					85,2	
Productiebelemmeringen ³⁾														
geen	%	81	75	77	77	81	71	77					77	
stagnatie a.g.v.														
onvoldoende vraag	%	8	12	9	9	3	15	4					8	
tekort aan arbeid	%	3	7	10	7	8	7	12					9	
te geringe productiecapaciteit	%	2	1	1	2	4	3	2					3	
overige belemmeringen	%	6	5	3	5	4	4	5					5	
Orderpositie	⁴⁾	83,2	89,5	92,3	97,5	99,8	101,5	102,1	95,1	95,4	102,4	102,7	100,8	
Beoordelingen:														
orderontvangst		0	-5	-1	3	-3	-2	1	2	1	-2	-7	-1	
orderpositie totaal		0	-6	-1	0	-3	0	3	2	4	-1	1	0	
orderpositie buitenland		-1	-6	-6	8	9	12	10	-8	-4	-7	-8	9	
productiecapaciteit		-3	3	-3	2	-6	8	2					2	
voorraden gereed product		5	5	4	5	3	-1	1	5	5	1	0	2	
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1														
binnenlandse markt		4	10	14	10	-3	-2	22					7	
buitenlandse markt														
binnen Europese Unie		0	-5	3	-7	-16	21	15					3	
buiten Europese Unie		-4	-4	9	-3	-1	10	1					2	
Verwachting														
buitenlandse afzet komende 3 mnd		7	7	7	21	14	2	21					15	
bedrijvigheid komende 3 mnd		10	12	29	2	23	-14	25	32	18	24	4	8	
verkoopprijs komende 3 mnd		2	13	24	25	27	19	23	30	23	21	16	23	
personeelssterkte komende 6 mnd		-6	-2	-7	1	4	-12	5					-1	
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-0,5	-1,1	-0,6	-0,2	-0,5	0,3					-0,3	

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

In oktober trekt de orderontvangst aan en houdt bij een gestegen bedrijvigheid de orderpositie op een stabiel niveau. De maand is vooral gunstig verlopen voor de chemie. In de kunststofverwerkende industrie treedt stagnatie op. Toch blijft over de hele breedte van de branche de tevredenheid met de orderpositie en de voorraden gereed product groot. Voor de komende maanden verwachten de ondernemers een gelijkblijvend niveau van de productie. Dit in tegenstelling tot voorgaande maanden toen stevast een stijging werd verwacht.

Productiegroei neemt af in derde kwartaal

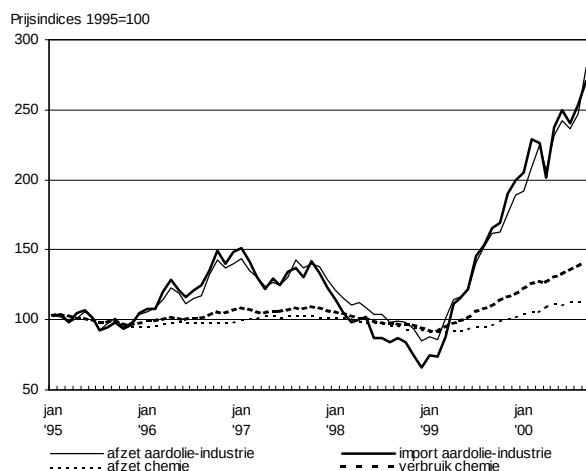
In september is de productie vergeleken met september 1999 ongeveer 3,5% groter. De productie in het derde kwartaal komt hiermee 3,3% groter uit en dat is een iets lagere stijging dan in het tweede kwartaal (+3,6%) en flink lager dan in het eerste kwartaal (+4,8%). Alle hiervoor genoemde groeicijfers zijn uitkomsten van vergelijkingen met hetzelfde kwartaal in 1999.

In vergelijking met de totale industrie heeft de branche alleen in het eerste kwartaal een bovengemiddeld groeicijfer behaald. Met de productiegroei in het tweede en derde kwartaal scoort de branche iets onder het industriegemiddelde.

Forse prijsverhoging in september

De import van grondstoffen ten behoeve van de aardolieverwerkende industrie (raffinaderijen) is in september ten opzichte van augustus bijna 7% duurder geworden. Voor de branche als geheel bedraagt de prijsstijging van de importen ruim 5%. De afzetprijzen stijgen in september met bijna 6% en zijn daarmee 35% hoger dan in september 1999.

In de grafiek hieronder is te zien dat de aardolie-industrie de duurdere importen onmiddellijk doorberekent in de afzetprijs van producten. Bij die importen moet men overigens niet alleen denken aan de prijs van ruwe aardolie, maar ook aan de prijs van de Amerikaanse dollar waarin de olielevaanties worden afgerekend. Verder blijkt dat het totale verbruik van de chemische industrie eveneens flink in prijs is gestegen en dat deze stijging minder direct doorwerkt op de afzetprijs van chemische producten.

Omzetontwikkeling volgt prijsniveau

De sterke prijsstijging ten opzichte van vorig jaar versluipt het zicht op de reële ontwikkeling van de omzet. Correctie hiervoor en voor het verschil in aantal werkdagen brengt de nominale stijging van 34% in september naar een bijna 4% groter volume van de gemiddelde dagomzet. Een percentage dat goed overeenkomt met de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie.

Orderontvangst in oktober fors gestegen

Voor de branche als geheel is de orderontvangst in oktober flink gestegen. De toename van de binnenlandse orders is zelfs zeer fors. Echter niet alle ondernemers uit het Conjunctuurtestpanel laten dit positieve bericht horen. Alleen in de chemie en dan weer vooral in de basischemie is oktober zo succesvol verlopen. In de kunststofverwerkende industrie is de orderontvangst blijven steken op het niveau van september. De ondernemers in deze industrie zijn dan ook niet tevreden.

De bedrijvigheid liet in oktober binnen de branche ook wat verschillen zien. Voor het geheel komt een stijging uit de bus als resultaat van een stijging in de chemie en een stagnatie in de kunststofverwerking.

Orderpositie krijgt opnieuw hoge waardering

De nieuw ontvangen orders leveren per saldo met de bedrijvigheid nauwelijks een verandering op van het niveau van de orderpositie. Dit geldt voor zowel de chemie als de kunststofverwerkende industrie. In beide industrieën blijft ook de tevredenheid met de orderpositie zeer groot.

Binnen de branche zijn de ondernemers het ook eens over de voorraden gereed product die door hen vaker dan in september te krap werden genoemd.

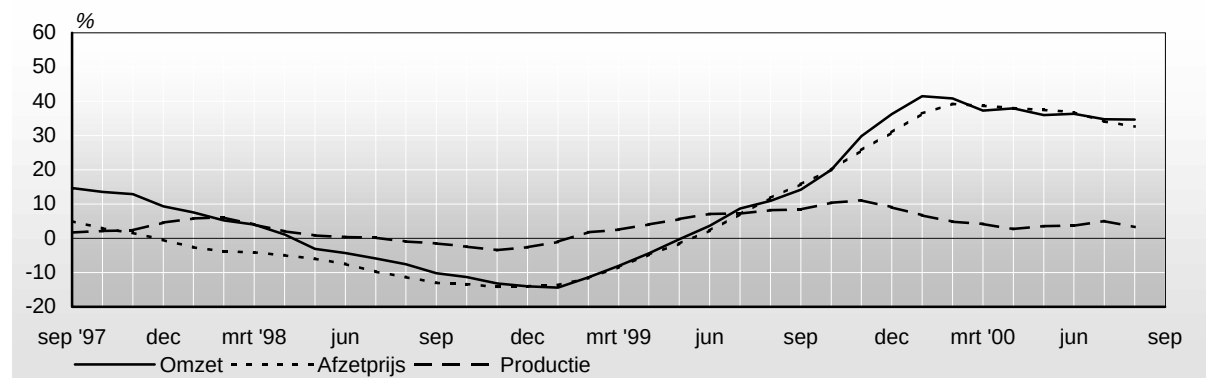
Verwachtingen

Voor de maanden november 2000 tot en met januari 2001 verwachten de ondernemers een gelijkblijvend niveau van de bedrijvigheid. Dit is voor het eerst sinds zes maanden waarin de ondernemers telkens te kennen gaven een toename van de bedrijvigheid te verwachten.

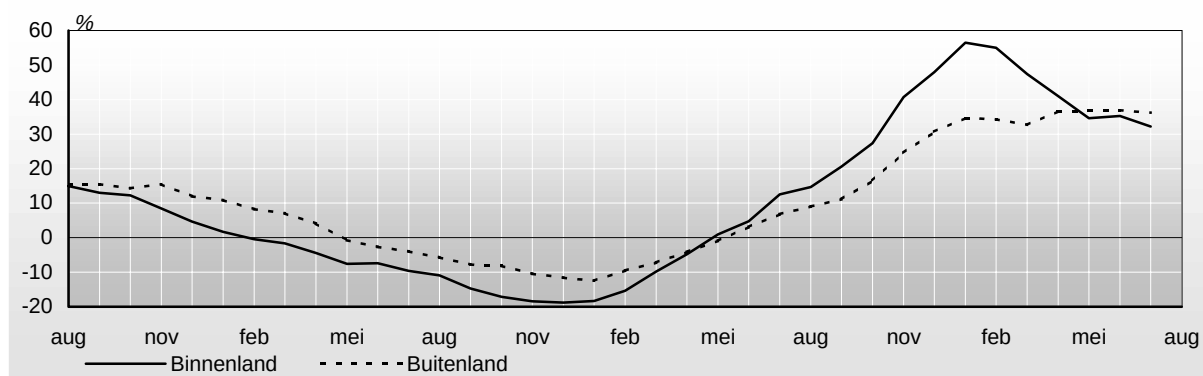
Onveranderd is de verwachting omtrent de verkoopprijzen: men blijft rekening houden met hogere afzetprijzen in de komende maanden.

Procentuele ontwikkeling t.o.v. dezelfde periode voorgaand jaar (3-maands voortschrijdend gecentreerd gemiddelde)

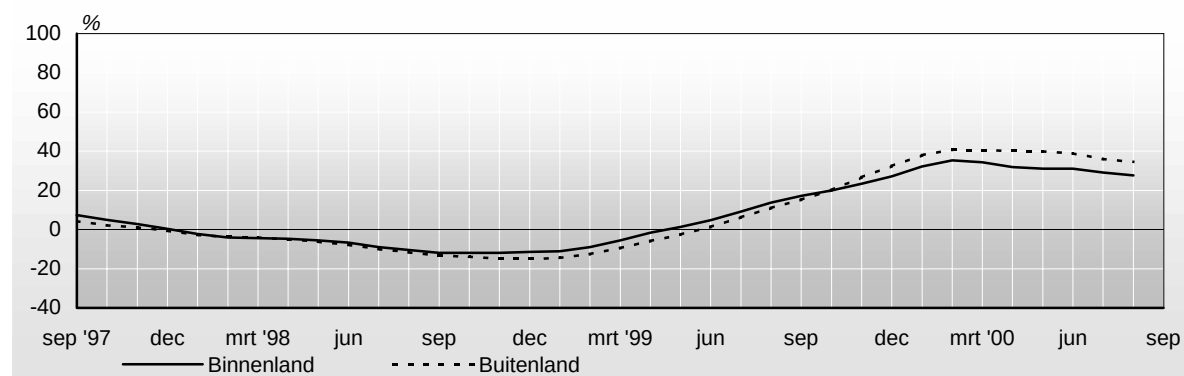
Omzet, afzetprijs en productie

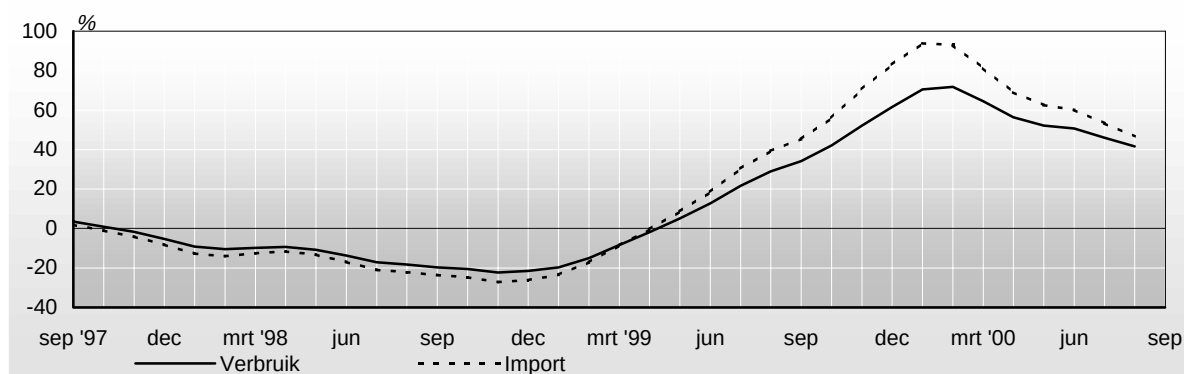
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 5.1
Kerngegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Reinigingsgegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		¹⁾ 1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		113,5	120,7	123,3	136,9	158,0	165,7	115,0	129,4	158,5	165,0	173,5	34,1
binnenland		111,0	121,1	125,4	142,8	157,0	167,2	121,4	131,8	156,7	166,4	178,4	35,4
buitenland		114,7	120,5	122,2	133,8	158,5	164,9	111,8	128,1	159,5	164,3	171,0	33,5
Afzetprijs		99,5	104,9	109,3	118,4	136,7	145,0	109,1	112,1	140,6	143,1	151,3	35,0
binnenland		101,0	108,0	112,9	120,3	135,0	144,0	113,3	115,4	141,1	141,9	149,1	29,2
buitenland		98,9	103,8	108,0	117,8	137,3	145,3	107,7	110,9	140,4	143,5	152,1	37,1
Verbruiksprijs		96,7	112,4	121,2	135,9	158,1	171,5	120,7	125,8	165,0	170,4	179,2	42,4
import		94,4	116,0	127,3	145,2	171,9	186,8	126,5	133,1	178,5	185,9	195,8	47,1
Productie (volume gemiddelde dag)		99,7	106,2	104,1	105,4	114,0	107,6	98,2	111,0	104,8	103,1	114,9	3,5
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		99,7	106,3	108,0	108,1	111,1	.						4,1
Aantal bedrijven ²⁾	1000	2,2	2,2			2,2							
Uitgesproken faillissementen	1	22	25	10	5	6	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	813	823	198	211	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.
²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 5.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Aardolie-, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie

Conjunctuurgegevens: Aardolie, chemische, rubber- en kunststofverwerkende industrie	Eenheid	Jaar		kwartaal					maand				Gemidd.	
		2)	1998	1999	1999		2000			1999		2000		laatste 12 mnd.
					3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		-4	7	8	1	20	7	-5	25	3	11	17	7	
binnenlandse markt		-5	7	12	1	21	15	-7	21	-4	19	27	10	
buitenlandse markt		-5	7	5	4	20	4	-6	27	7	10	14	6	
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		1	5	7	5	9	2	8	9	-5	8	16	8	
Bezettingsgraad 3)	%	86,2	84,9	85,2	85,5	86,0	84,1	84,5					85,0	
Productiebelemmeringen 3)														
geen	%	86	83	83	85	79	76	79					80	
stagnatie a.g.v.														
onvoldoende vraag	%	6	8	6	5	4	5	5					5	
tekort aan arbeid	%	3	4	5	5	7	6	5					6	
te geringe productiecapaciteit	%	2	2	2	2	3	5	3					3	
overige belemmeringen	%	4	4	4	3	7	8	8					7	
Orderpositie	4)	99,4	98,3	99,7	98,4	99,5	100,1	100,1	100,0	99,1	100,5	100,4	99,6	
Beoordelingen:														
orderontvangst		-5	-2	2	2	4	2	0	4	-3	-1	-2	2	
orderpositie totaal		-5	-3	-1	2	5	4	5	1	0	7	7	5	
orderpositie buitenland		-6	-2	-1	5	6	10	10	3	5	13	10	8	
productiecapaciteit		1	3	3	1	-3	-9	-5					-4	
voorraden gereed product		8	4	1	0	0	-6	-1	0	3	-1	-3	-2	
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1														
binnenlandse markt		2	-2	-2	3	0	-7	-13					-4	
buitenlandse markt														
binnen Europese Unie		-2	1	-2	14	-2	0	4					4	
buiten Europese Unie		-7	0	2	10	2	2	8					6	
Verwachting														
buitenlandse afzet komende 3 mnd		-1	7	9	15	11	17	11					14	
bedrijvigheid komende 3 mnd		4	6	-1	6	3	11	13	2	7	10	1	8	
verkoopprijs komende 3 mnd		-12	8	14	22	20	23	16	19	20	18	17	20	
personeelssterkte komende 6 mnd		-6	-12	-11	-7	-1	-1	0					-2	
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,5	-1,1	-1,6	-0,9	-0,5	-0,4	-0,3					-0,5	

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.
²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.
³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.
⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

In de eerste negen maanden van 2000 ligt het volume van de gemiddelde dagproductie zo'n 3,5% hoger dan in dezelfde periode van verleden jaar. Volgens de Conjunctuurtest van oktober is de bedrijvigheid bovendien nog iets opgevoerd. Ook de orderontvangsten zijn verder toegenomen. De producenten geven aan dat ze met deze ontwikkelingen tevreden zijn en ze verwachten dat de bedrijvigheid nog verder zal toenemen. Al met al lijkt het er op dat 2000 voor deze branche een behoorlijk goed jaar zal gaan worden.

Productie stijgt in september

Vergeleken met september vorig jaar ligt het volume van de gemiddelde dagproductie in september 2000 ruim 5% hoger. Hiermee komt de groei voor het derde kwartaal van dit jaar uit op ruim 4,5% in vergelijking met het derde kwartaal van 1999. Ten opzichte van het overeenkomstige kwartaal van vorig jaar lag het volume van de gemiddelde dagproductie in het eerste kwartaal op een gelijk niveau, terwijl dit in het tweede kwartaal bijna 6% hoger was. In de eerste negen maanden van dit jaar is het productievolume 3,5% groter dan in dezelfde periode van 1999.

Buitenlandse orderontvangst stijgt

In vergelijking met september vorig jaar neemt de buitenlandse orderontvangst met bijna 12% toe. De waarde van de binnenlandse orderontvangst ligt in september 2000 op hetzelfde niveau als een jaar eerder. Per saldo laat de waarde van de totale orderontvangst een toename van bijna 7% zien.

Met name buitenlandse omzet neemt toe

Hoewel september dit jaar een werkdag minder telt dan verleden jaar neemt de omzet toe. Er is dan ook sprake van een flinke onderliggende groei. Net als in de voorgaande maanden van dit jaar zorgt met name de buitenlandse omzet voor deze groei. Ten opzichte van september 1999 stijgt de buitenlandse omzet met bijna 16%, terwijl de afzetprijzen ruim 4% hoger liggen. Voor het volume van de gemiddelde dagomzet op de buitenlandse markt betekent dit een toename van ruim 16%.

Op de binnenlandse markt daarentegen daalt het volume van de gemiddelde dagomzet in september met bijna een half procent.

De totale omzet van deze branche ligt in september bijna 8% hoger dan in september vorig jaar. Na correctie voor het prijs- en werkdayeffect komt de ontwikkeling van het totale volume van de gemiddelde dagomzet uit op ruim 8%.

In het derde kwartaal ligt de omzet bijna 10% hoger dan in hetzelfde kwartaal van 1999. Voor het volume van de gemiddelde dagomzet, dus gecorrigeerd voor prijs en werkdagen, betekent dit een toename van 7,5%. Op de buitenlandse markt

neemt het omzetvolume met ruim 12% toe. Het omzetvolume op de binnenlandse markt blijft hierbij met ruim 1,5% behoorlijk achter.

In het eerste en tweede kwartaal kwam de ontwikkeling van het totale omzetvolume uit op respectievelijk bijna 3% en ruim 7%.

Omzetontwikkeling in de eerste negen maanden

Over de eerste negen maanden van dit jaar gezien stijgt de totale omzet met zo'n 10% ten opzichte van dezelfde periode vorig jaar. De afzetprijzen liggen gemiddeld bijna 3,5% hoger. Voor het volume van de gemiddelde dagomzet resulteert dit in een flinke onderliggende groei van bijna 6%. De buitenlandse omzet, goed voor ruim de helft van de totale omzet, is het sterkst toegenomen; bijna 15% bij een prijsstijging van 4%. Het omzetvolume op de buitenlandse markt ligt gemiddeld per dag ongeveer 10% hoger. Met 1,3% steekt de groei van het volume van de gemiddelde dagomzet op de binnenlandse markt hier magertjes bij af.

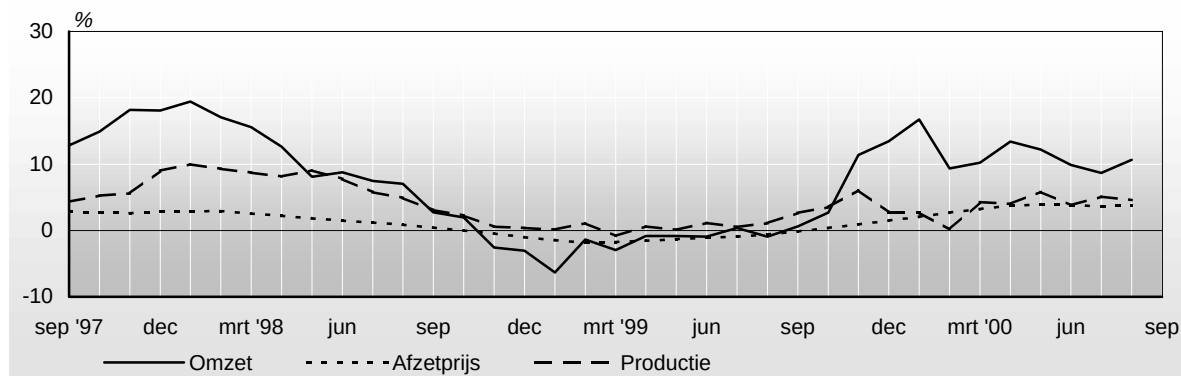
Hogere bedrijvigheid in oktober

Na de toename in september neemt de bedrijvigheid binnen de branche in oktober nog enigszins toe. Ook de waarde van de orderontvangst is gestegen. Dit geldt voor zowel de binnenlandse als de buitenlandse orderontvangst. De ondernemers geven in de Conjunctuurtest aan dat ze met deze orderontvangst tevreden zijn. Ook met de totale orderpositie, die overigens op hetzelfde niveau blijft als in september, zijn ze tevreden.

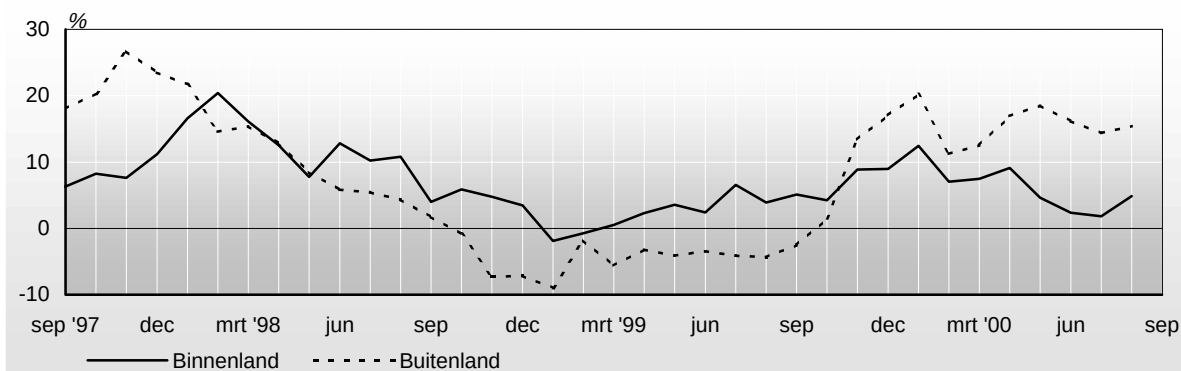
Verwachtingen

Voor de periode november 2000 tot en met januari 2001 verwachten de fabrikanten een verdere toename van de bedrijvigheid. Vooral de ondernemers in de metaalproductenindustrie, de machine- en apparatenindustrie en de medische apparaten- en instrumentenindustrie spreken deze verwachting uit. Verder zijn de producenten in deze branche van mening dat de afzetprijzen in de genoemde periode zullen stijgen. Deze verwachting wordt vooral uitgesproken in de drie bovengenoemde bedrijfstakken en in de basismetalaalindustrie.

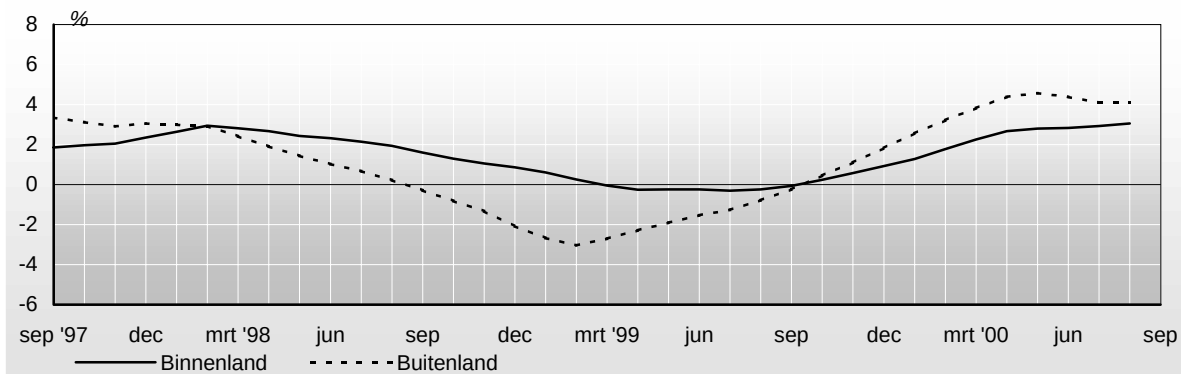
Omzet, afzetprijs en productie

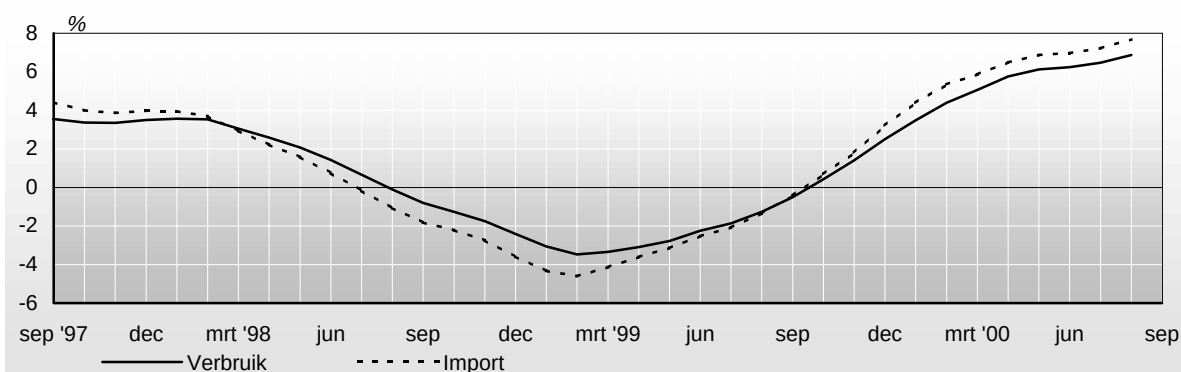
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 6.1
Kerngegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie

Rekengegevens: Metaal-, elektrotechnische en transportmiddelenindustrie													Ontwik-
Eenheid	jaar		kwartaal				maand					keling ¹⁾	
¹⁾	1998	1999	1999		2000		1999		2000				
			3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.		
1995=100													%
Omzet (waarde)	123,8	126,5	117,4	145,3	139,8	128,9	98,7	136,5	117,4	122,3	147,1	7,7	
binnenland	127,5	132,6	124,2	147,4	139,4	128,2	98,2	147,0	121,8	118,6	144,2	-1,9	
buitenland	121,0	122,0	112,5	143,7	140,1	129,4	99,0	128,8	114,2	125,0	149,2	15,8	
Ontvangen orders (waarde)	117,6	124,6	114,9	146,9	140,7	131,5	104,3	131,3	120,8	133,4	140,3	6,9	
binnenland	123,9	125,9	118,4	137,3	133,6	125,8	112,5	130,6	119,1	127,6	130,7	0,0	
buitenland	112,9	123,7	112,4	154,1	145,9	135,8	98,2	131,8	122,1	137,8	147,5	11,9	
Afzetprijs	103,0	102,2	102,6	102,9	105,9	106,4	102,5	102,7	106,1	106,4	106,8	4,0	
binnenland	103,6	103,6	103,7	103,9	106,3	106,9	103,6	103,7	106,7	106,8	107,1	3,2	
buitenland	102,6	101,4	101,9	102,3	105,6	106,1	101,9	102,1	105,7	106,1	106,6	4,4	
Verbruiksprijs	102,0	100,4	100,6	101,6	106,1	107,5	100,4	100,7	107,0	107,4	108,0	7,3	
import	101,5	99,7	99,9	101,0	106,1	107,6	99,7	100,0	107,0	107,6	108,2	8,2	
Productie (volume gemiddelde dag)	112,1	114,5	104,7	118,9	125,8	109,5	93,0	117,3	105,3	99,6	123,6	5,4	
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)	112,0	114,4	108,0	122,8	121,7	.						6,6	
Aantal bedrijven ²⁾	1000	14,5	17,0		17,5								
Uitgesproken faillissementen	1	191	146	35	39	42	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	193	194	45	52	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 6.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie

Conjunctuurtest - gegevens: metaal-, elektrotechnische- en transportmiddelenindustrie	Eenheid	jaar		kwartaal					maand				Gemidd.
		2) 1998	1999	1999		2000			1999		2000		laatste
				3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.	12 mnd.
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		0	4	5	5	8	6	8	18	0	11	11	8
binnenlandse markt		1	3	1	2	4	8	2	13	-2	6	8	5
buitenlandse markt		-1	2	7	5	9	4	9	21	-1	15	11	8
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		2	2	2	5	7	6	3	10	8	8	5	5
Bezettingsgraad 3)	%	83,2	82,4	82,3	82,2	82,5	82,4	83,3					82,6
Productiebelemmeringen 3)													
geen	%	83	82	79	80	83	79	75					79
stagnatie a.g.v.													
onvoldoende vraag	%	6	8	8	7	6	4	4					5
tekort aan arbeid	%	6	6	8	8	7	11	12					10
te geringe productiecapaciteit	%	3	2	2	2	1	3	3					2
overige belemmeringen	%	3	3	3	3	3	3	6					4
Orderpositie	4)	98,2	97,6	97,0	98,1	100,0	99,7	101,2	97,7	97,3	101,2	100,6	100,0
Beoordelingen:													
orderontvangst		-1	-8	-8	-6	1	0	-3	-4	-8	-1	0	-1
orderpositie totaal		4	-1	-1	1	6	7	10	-1	-1	9	9	7
orderpositie buitenland		5	0	0	2	7	11	14	1	-1	12	12	9
productiecapaciteit		-1	1	0	2	3	-2	-4					0
voorraden gereed product		2	3	3	2	1	1	1	2	3	2	4	2
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1													
binnenlandse markt		2	1	0	2	1	6	4					3
buitenlandse markt													
binnen Europese Unie		5	0	-4	5	1	3	2					3
buiten Europese Unie		0	0	0	4	4	5	3					4
Verwachting													
buitenlandse afzet komende 3 mnd		6	9	13	7	21	18	22					17
bedrijvigheid komende 3 mnd		8	6	10	2	14	12	10	13	6	10	4	10
verkoopprijs komende 3 mnd		-2	3	3	9	9	7	5	2	6	4	11	8
personeelssterkte komende 6 mnd		4	2	4	1	5	5	10					5
toe- of afname personeelssterkte	%	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	1,3					0,4

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

In september neemt op jaarbasis het volume van zowel omzet als productie toe. Van september op oktober stijgt bij een gering percentage bedrijven de orderontvangst terwijl bij een fors percentage bedrijven de productie groeit. De ondernemersstemming taant in oktober, met name over de orderontvangst en de orderpositie is men minder tevreden. Voor november 2000 tot en met januari 2001 zijn de verwachtingen voor wat betreft de productiegroei getemperd. De verwachtingen voor de afzetprijzen zijn echter hooggespannen.

Omzet- en productievolume groter in september

Vergeleken met september vorig jaar stijgt in september dit jaar de waarde van de omzet met ruim 2%. Trendmatig gezien daalt tot en met augustus de omzetgroei (zie de grafiek van de omzet, afzetprijs en productie). Wel is in september de volumeontwikkeling van de omzet flink groter dan in augustus. Vergeleken met augustus vorig jaar krimpt in augustus dit jaar het volume. In september dit jaar is het volume van de gemiddelde dagomzet ruim 4% groter. Er is dus rekening gehouden met de prijsstijging en een werkdag minder.

Ook de productie is gegroeid. Vergeleken met september vorig jaar neemt het volume van de gemiddelde dagproductie in september dit jaar toe met 4,7%. In augustus was ook al sprake van zo'n productietoename.

Stijging afzetprijzen houdt aan in september

De stijging van de afzetprijzen gaat in de versneling. Vergeleken met dezelfde maand vorig jaar bedraagt de prijsstijging in september dit jaar 2,6%. In de laatste maanden worden producten telkens tegen wat hogere prijzen verkocht (zie de grafiek van de afzetprijs). Veel ondernemers houden het voor mogelijk dat de door hun geproduceerde goederen op korte termijn duurder worden.

De stijging van de verbruiksprijzen bedraagt in september op twaalfmaandbasis 4,7%. Deze toename is kleiner dan die in de maand augustus, toen sprake was van een groei met 6%. Trendmatig gezien vlakt de groei van de verbruiksprijzen af. De importprijzen stijgen sinds het voorjaar minder hard (zie de grafiek van de verbruiks- en importprijs).

Ondernemersstemming taant in oktober

Vergeleken met september zijn de orderontvangsten in oktober licht gestegen. Naar markt gezien komt deze stijging geheel voor rekening van de buitenlandse vraag naar goederen. Gelet op economische activiteit zorgen alleen de orderontvangsten van de meubelindustrie voor een toename.

Zowel in september als in oktober is de bedrijvigheid toegenomen, terwijl de orderontvangsten hierbij kennelijk achterblijven. Zo valt de index van de orderpositie, een maatstaf voor de werkvoorraad, in september en oktober terug tot het peil in juni. Deze gang van zaken stemmen de ondernemers weer wat somber. Zo worden de orderontvangsten in oktober door de ondernemers opnieuw als te klein beoordeeld. Voorts is men wat minder tevreden over de voorraden gereed product en beoordelen zij de orderpositie als verslechterd.

1. Bouwmaterialenindustrie

In oktober vlakt bij kleinere orderontvangsten de bedrijvigheid af. Per saldo daalt de index van de orderpositie. De orderontvangsten vielen in september tegen en in oktober dus weer. De ondernemers zijn in oktober ook meer ontevreden over de orderontvangsten. Bovendien vinden zij de voorraden gereed product in deze maand te groot.

Voor de periode november tot en met januari zijn de vooruitzichten voor wat betreft productiegroei bescheiden: maar 1 op de 20 de bedrijven verwacht namelijk toename. Daarentegen acht bijna 4 van de 10 bedrijven in deze maanden hogere afzetprijzen mogelijk.

2. Timmerindustrie

Vergeleken met september is in oktober de productie toegenomen bij een kleinere vraag. Per saldo daalt de index van de orderpositie met ruim 4 procentpunten. De tevredenheid over de orderontvangsten en de orderpositie vermindert sterk. Daarnaast vindt 1 op de 3 ondernemers de voorraden gereed product te groot. Dat is meer dan in september, toen gaf 1 op de 4 ondernemers dit aan.

De verwachtingen voor de productiegroei voor november 2000 tot en met januari 2001 zijn flink getemperd. Geheel anders denkt men over de verkoopprijsontwikkeling in deze periode, want 1 op de 3 bedrijven voorziet namelijk hogere verkoopprijzen.

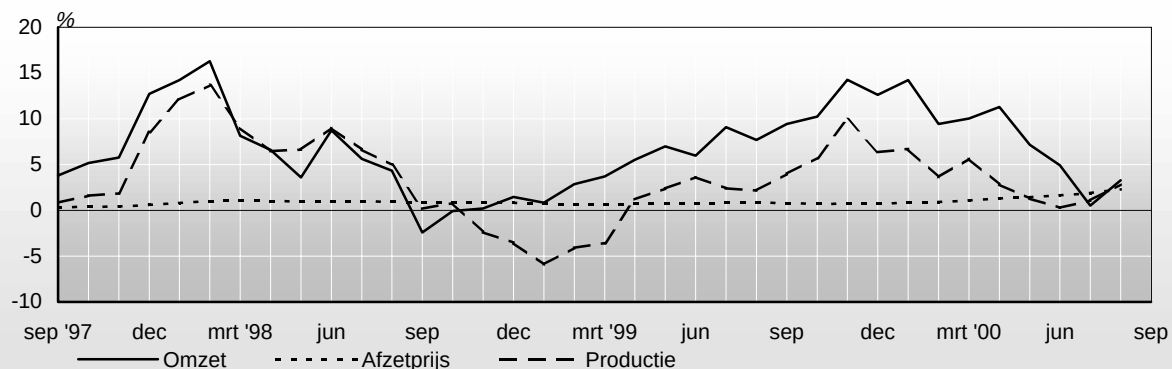
3. Meubelindustrie

In oktober is de bedrijvigheid bij een zeer groot percentage bedrijven toegenomen. Ook de orderontvangsten nemen bij veel bedrijven toe. Per saldo verbetert de orderpositie met ruim 3 indexpunten, maar deze ontwikkeling bekoort de ondernemers niet. De meubelproducenten zijn in deze maand aanzienlijk minder tevreden over de orderpositie en de orderontvangsten. De hoge tevredenheid over de voorraden eindproduct kalft wat af. Voor de periode november 2000 tot en met januari 2001 zal naar verwachting bij 1 op de 4 bedrijven de productie groeien en zullen bij 1 op de 3 bedrijven de verkoopprijzen stijgen.

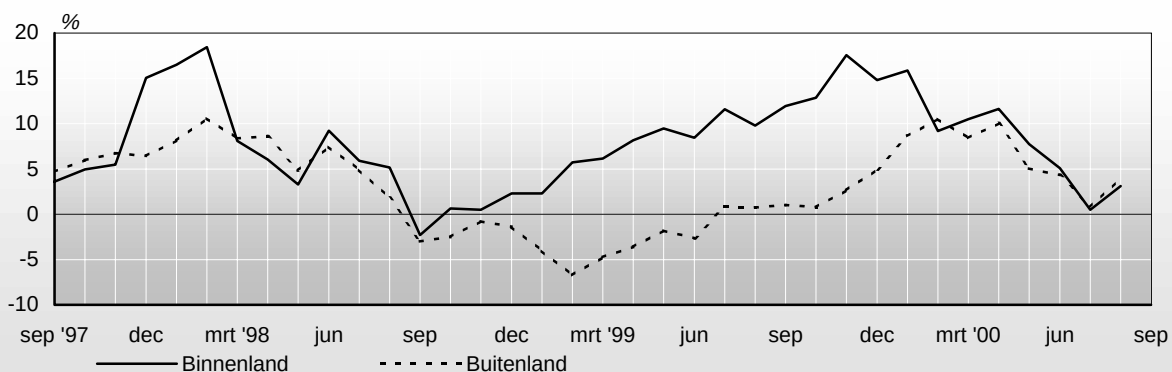
Verwachtingen

In de zomermaanden is sprake van de gebruikelijke dalende tendens. In september en oktober blijft het normale herstel uit. Voor de periode november 2000 tot en met januari 2001 zijn de verwachtingen voor productiegroei getemperd, terwijl die voor de verkoopprijzen daarentegen hooggespannen zijn.

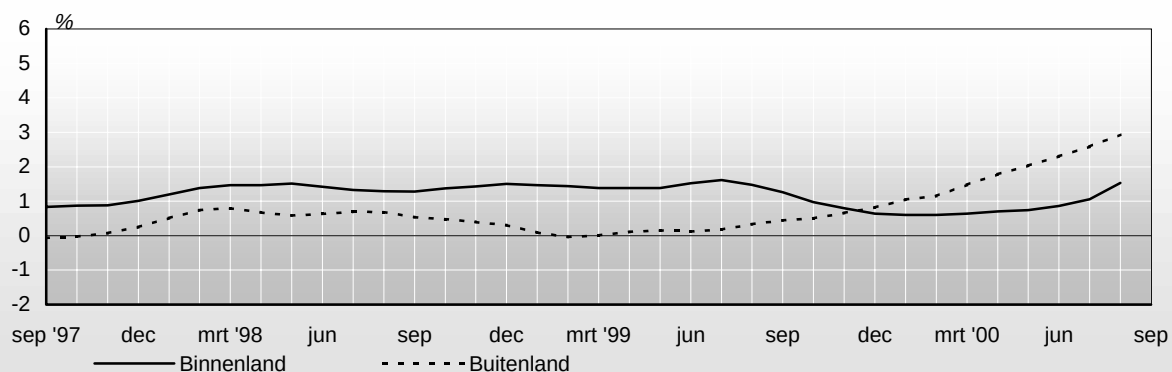
Omzet, afzetprijs en productie

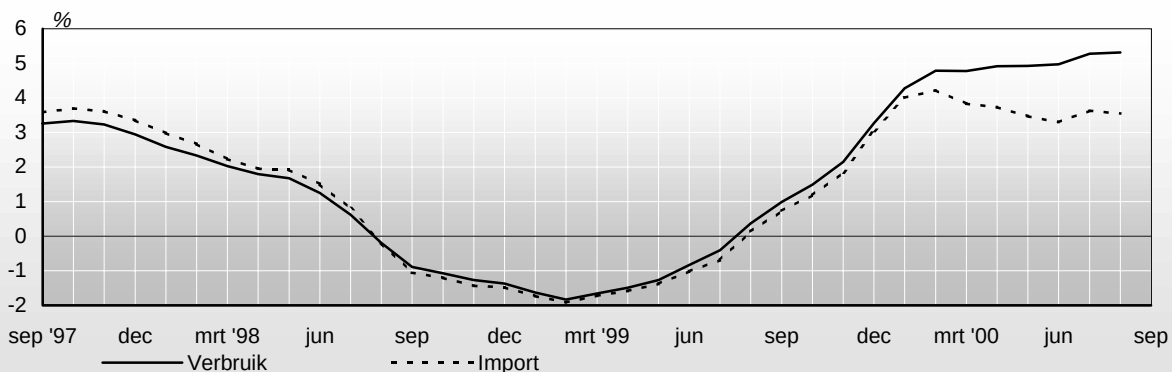
Omzet

Afzetprijs

Verbruiks- en importprijs

Tabel 7.1
Kerngegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie

Remitegevens: Hout-, bouwmaterialen- en overige industrie													
	Eenheid	jaar		kwartaal				maand					Ontwik- keling ¹⁾
		¹⁾ 1998	1999	1999		2000		1999		2000			
				3e kw.	4e kw.	2e kw.	3e kw.	aug.	sep.	jul.	aug.	sep.	
1995=100													%
Omzet (waarde)		116,0	125,0	116,7	133,7	141,6	119,8	94,5	140,7	110,0	105,8	143,7	2,2
binnenland		118,0	130,4	120,0	140,8	149,2	122,8	94,3	148,1	112,4	105,9	150,1	1,4
buitenland		109,4	107,8	106,3	110,7	117,2	110,4	95,1	116,9	102,1	105,7	123,4	5,5
Afzetprijs		102,3	103,0	103,0	103,1	104,5	105,4	103,1	102,9	105,2	105,4	105,6	2,6
binnenland		103,7	105,0	105,0	104,9	106,0	106,6	105,1	104,7	106,5	106,6	106,9	2,1
buitenland		101,1	101,4	101,4	101,6	103,4	104,4	101,4	101,4	104,3	104,5	104,5	3,1
Verbruiksprijs		102,5	102,3	102,4	103,6	107,1	107,8	102,0	102,7	107,7	108,1	107,6	4,7
import		102,1	101,7	101,7	102,8	105,2	105,3	101,2	102,1	105,2	105,9	104,8	2,7
Productie (volume gemiddelde dag)		107,6	110,5	102,4	119,5	120,4	105,3	83,0	122,6	101,0	86,7	128,2	4,6
Bruto toegevoegde waarde (bp, volume)		107,6	110,6	104,5	116,6	122,7	.						6,6
Aantal bedrijven ²⁾	1000	10,0	10,1			10,4							
Uitgesproken faillissementen	1	86	81	21	14	25	.						
Aantal werkdagen	1	255	256	66	66	61	65	22	22	21	23	21	
Energieverbruik	PJ	41	41	9	11	.	.						

¹⁾ Laatst gepubliceerde maand t.o.v. vergelijkbare maand voorgaand jaar. Kwartaalcijfers laatst gepubliceerde kwartaal t.o.v. kwartaal voorgaand jaar.

²⁾ Stand per 1 januari.

Tabel 7.2
Conjunctuurtest ¹⁾ gegevens: Hout- en bouwmaterialen- en overige industrie

	Eenheid	jaar							kwartaal				maand				Gemidd. laatste 12 mnd.
		1998		1999		1999			2000		1999		2000				
		2)	3e kw.	4e kw.	1e kw.	2e kw.	3e kw.	sep.	okt.	sep.	okt.						
Orderontvangst t.o.v. vorige maand		1	5	5	-3	14	5	2	17	0	3	5	5				
binnenlandse markt		1	6	6	-3	14	10	8	16	-1	17	-6	7				
buitenlandse markt		-3	6	-2	8	13	-2	-12	19	19	-9	29	3				
Bedrijvigheid t.o.v. vorige maand		4	6	6	2	7	5	10	16	5	23	17	7				
Bezettingsgraad ³⁾	%	86,8	86,4	86,5	86,2	86,8	85,7	86,0					86,2				
Productiebelemmeringen ³⁾																	
geen	%	79	76	74	76	72	69	67					71				
stagnatie a.g.v.																	
onvoldoende vraag	%	7	5	4	5	4	12	8					7				
tekort aan arbeid	%	8	11	15	13	14	15	18					15				
te geringe productiecapaciteit	%	2	4	4	3	5	2	6					4				
overige belemmeringen	%	4	4	3	3	5	2	1					3				
Orderpositie	⁴⁾	92,7	93,1	93,1	94,5	96,8	99,0	100,4	93,6	94,1	100,0	100,0	98,2				
Beoordelingen:																	
orderontvangst		-5	-2	0	-1	4	1	3	2	-2	0	-7	1				
orderpositie totaal		-3	1	5	4	5	8	11	8	3	11	5	7				
orderpositie buitenland		-8	-2	6	2	-6	3	5	9	5	0	-2	0				
productiecapaciteit		1	-3	-7	-5	-7	-8	-4					-6				
voorraden gereed product		5	10	6	4	5	2	0	3	3	1	5	3				
Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1																	
binnenlandse markt		2	8	8	13	17	16	9					14				
buitenlandse markt																	
binnen Europese Unie		-7	-5	-8	-1	-2	-5	-4					-3				
buiten Europese Unie		-7	-9	-7	-8	2	-1	0					-2				
Verwachting																	
buitenlandse afzet komende 3 mnd		8	7	0	16	19	1	21					14				
bedrijvigheid komende 3 mnd		9	12	14	3	20	7	18	13	3	13	6	12				
verkoopprijs komende 3 mnd		5	11	5	25	20	13	19	8	13	23	36	21				
personeelssterkte komende 6 mnd		1	3	0	7	7	8	1					6				
toe- of afname personeelssterkte	%	0,1	0,2	0,2	0,5	0,3	0,0	0,0					0,2				

¹⁾ De vragen zoals ze in de Conjunctuurtestenquête worden gesteld, zijn te vinden in de alfabetische begrippenlijst.

²⁾ Verschil in percentage toegenomen / groot (+) en afgenomen / klein (-), tenzij anders vermeld.

³⁾ Het kwartaalcijfer heeft betrekking op de laatste maand (verslagmaand) van het betreffende kwartaal.

⁴⁾ Indices: juni 2000=100.

Gepubliceerde artikelen

In de Industriemonitor verschijnen maandelijks één of meer artikelen over de industrie. Onderstaande artikelen zijn reeds gepubliceerd.

Artikel	Auteur(s)	Maand
Conjunctuuronderzoek MKB Industriemonitor 2000	Marjolein van Eekelen	november 2000
De invloed van grote buitenlandse ondernemingen in de Nederlandse economie	Bert Diederén	oktober 2000
Bedrijfsafvalstoffen vrijgekomen bij de nijverheid, 1998	René Jolly, Paul Klein	september 2000
Investeringsverwachtingen voor 2000 en 2001	André Meurink	juli 2000
Internet in de Industrie 1995-2000	Kees van den Berg Andries Kuipers	juli 2000
Geheimhouding bij bedrijfsstatistieken van het CBS: Geheimhoudingsmodule 2000	Wim Koopman Ab Mulder	juli 2000
Bouwen en bouwmaterialen	Willem Heijnen	juni 2000
De top vijf van de industrie in 1999	Willem Heijnen	mei 2000
Export, groei en winstgevendheid	Robert Goedegebuure	april 2000
Innovatie en provincie	Hans Langenberg	maart 2000
Investeringsverwachtingen industrie 1999 en 200	André Meurink	februari 2000
De auto-industrie	Willem Heijnen	januari 2000
Industrie: economie en arbeidsmarkt	Roberto Wekker	december 1999
Uitgaven voor riolering en afvalwaterzuivering, 1985–1999	Egon Dietz Cor van Bruggen	november 1999
Het belang van onderzoek en innovatie voor bedrijfsresultaten	Luuk Klomp George van Leeuwen	oktober 1999
De bouwmaterialenindustrie	Willem Heijnen	augustus 1999
Seizoencorrectie en 'nowcasting' van producentenprijzen 1990–1997	Narly Rambharos	juli 1999
Industriële bedrijfsafvalstoffen, 1984-1996	Paul Klein	juni 1999
Banencreatie bij het Klein-, Midden- en Grootbedrijf	Ron van Dijk Ben van der Eijken Henry Nieuwenhuijsen	juni 1999
Winstgroei bij kleine ondernemingen	Erik Smeets	mei 1999
Hoge investeringen ondanks tanend ondernemersvertrouwen	André Meurink	april 1999
De industrie in 1998: afvlakking na een forse groei in 1997	Willem Heijnen	maart 1999
Het producentenvertrouwen: conjunctuuraanwijzer van de CBS-koersindex?	Roberto Wekker	februari 1999
Meer onderzoek en innovatie in Nederland	Luuk Klomp	januari 1999

Gepubliceerde producttabellen

Hieronder staat een overzicht van in de Industriemonitor opgenomen producttabellen (tabellen x.3).

De producttabellen bevatten een systematische opsomming van de meest recente productgegevens per branche. Verkopen in waarden worden per kwartaal gepubliceerd. De verkopen in hoeveelheden worden jaarlijks opgenomen in de Industriemonitor. Omdat bij publicatie van het meest recente kwartaal de voorgaande kwartalen worden geactualiseerd, kunnen deze cijfers afwijken.

Het nummer van de Industriemonitor wat hieronder vermeld staat, betreft het meest recente exemplaar waarin de productgegevens over de betreffende verslagperiode zijn opgenomen.

Periode	Waarde / hoeveelheid	Industriemonitor
2000	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	november 2000
1999	jaar	juli 2000
	jaar	juli 2000
	4 ^e kw	november 2000
	3 ^e kw	november 2000
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1998	jaar	juli 2000
	jaar	juli 2000
	4 ^e kw	juni 2000
	3 ^e kw	februari 2000
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1997	jaar	juli 1999
	jaar	juli 1999
	4 ^e kw	juni 1999
	3 ^e kw	februari 2000
	2 ^e kw	november 2000
	1 ^e kw	september 2000
1996	jaar	september 1998
	jaar	september 1998
	4 ^e kw	april 1997
	3 ^e kw	februari 2000
	2 ^e kw	november 1996
	1 ^e kw	september 1999
1995	jaar	juli 1998
	jaar	juni 1997
	4 ^e kw	juni 1997
	3 ^e kw	februari 1999
	2 ^e kw	november 1997
	1 ^e kw	november 1998
1994	jaar	juli 1998
	jaar	juni 1997
	3 ^e kw	februari 1998
	2 ^e kw	november 1997
	1 ^e kw	september 1997
1993	jaar	juli 1998
	jaar	februari 1997

Andere CBS-publicaties

Statistisch Jaarboek

Dit boek bevat cijfers over alle aspecten van de Nederlandse samenleving: bevolking, inkomen, economie, prijzen, financiële markten, milieu en vele andere onderwerpen. Het verschijnt jaarlijks in januari.

Jaarlijks, 588 blz., f 49,95 / € 22,66.

ISSN 0924-2686. Kengetal A-26.

Statistisch bulletin

Het Statistisch bulletin verschijnt wekelijks met de meest recente uitkomsten van alle statistische onderzoeken van het CBS. Het abonnement omvat tevens het maandelijks Conjunctuurbericht. Hierin wordt de actuele stand van zaken in de Nederlandse economie met behulp van korte en krachtige analyses en grafische presentaties getoond.

- *Statistisch Bulletin: wekelijks, circa 10 blz.*
ISSN 0166-9680.
- *Conjunctuurbericht: maandelijks, 4 blz.*
ISSN 0920-9743. f 131,00 / € 59,45 per jaar.
Kengetal A-1.

Tweehonderd jaar statistiek in tijdreeksen

Deze publicatie geeft historische reeksen waarmee de lange termijn ontwikkelingen in ons land in de periode 1800-1999 nauwkeurig kunnen worden gevolgd. Deze historisch-statistische database is een aanrader voor onderzoekers en andere gebruikers van historische tijdreeksen. De publicatie is in december 1999 verschenen.

Eenmalig, f 55,00 / € 24,96.

ISBN 90.6861.175.5, + Cd-rom.

INDEX

Het CBS-magazine met een geheel eigen vormgeving. INDEX geeft vanuit de statistische optiek een brede kijk op de vele economische en sociale aspecten van de samenleving. Veel themanummers met daarnaast een aantal gevarieerde onderwerpen.

Jaarlijks 10 nummers, circa 32 blz., f 129,50 / € 58,76 per jaar.

ISSN 1380-7447. Kengetal A-152/2000.

Samenvattend overzicht van de industrie

Het samenvattend overzicht geeft een overzicht van de belangrijkste variabelen van de afzonderlijke productiestatistiek van bedrijven. De publicatie bevat ook informatie over de verkopen van zelfvervaardigde producten.

Jaarlijks, 96 blz., f 37,50 / € 17,02.

ISSN 0168-5546. Kengetal K-160/1997/1998.

De Nederlandse Economie

Met deze publicatie beoogt het CBS op prettig leesbare een breed en samenhangend overzicht te geven van de economie in Nederland. Behalve financieel-economische ontwikkelingen komen ook de arbeidsmarkt, bevolking, welzijn, milieu en regionale onderwerpen aan de orde. Door Nederland te spiegelen aan het buitenland, wordt bovendien de internationale positie van ons land belicht.

Jaarlijks, 204 blz., f 32,50 / € 14,75. Kengetal P-19.

ISSN 1386 - 1042.

Maandstatistieken

Het CBS publiceert naast de Industriemonitor nog een aantal andere maandelijks periodieken. Enkele zijn:

- *Maandstatistiek Internationale handel*
Maandelijks, ca. 30 blz., f 158,00 / € 71,70 per jaar.
ISSN 1384-6981. Kengetal M-11.
- *Sociaal-Economische Maandstatistiek*
Maandelijks, ca. 80 blz., f 210,00 / € 95,29 per jaar.
ISSN 0168-549X. Kengetal V-4/1999.
- *Maandstatistiek van de Prijzen*
Maandelijks, ca. 100 blz., f 205,00 / € 93,02 per jaar.
ISSN 0166-9486. Kengetal U-2/1999.
- *Maandstatistiek Detailhandel*
Maandelijks, ca. 50 blz., f 163,00 / € 73,97 per jaar.
ISSN 1385-0105. Kengetal L-10/1999.
- *Maandstatistiek Bouwnijverheid*
Maandelijks, ca. 40 blz., f 140,00 / € 63,53 per jaar.
ISSN 0166-9338. Kengetal K-3/1999.
- *Financiële Maandstatistiek*
Maandelijks, ca. 50 blz., f 173,00 / € 78,50 per jaar.
ISSN 1381-6780, Kengetal O-1/1999.

Diskettes

Veel gegevens zijn ook op diskette verkrijgbaar. Er zijn onder meer maandelijks en jaarlijkse diskettes met alle beursindices. Bestellen: telefoon 045 - 570 70 70.

Teletekst

Conjunctuurinformatie en de meest recente CBS-persberichten staan op pagina 506 en 507 van NOS-Teletekst.

Internet

Het CBS heeft een website. Deze is te bereiken via <http://www.cbs.nl>. De site bevat statistische kerncijfers over de Nederlandse samenleving. Actuele statistische uitkomsten staan in persberichten die kunnen worden gedownload.

Voor bestellingen van CBS-publicaties kunt u terecht bij de infoservice, tel. 045 - 570 70 70, fax 045 - 570 62 68 of e-mail verkoop@cbs.nl, of via de boekhandel. Alle publicaties zijn ter inzage of kunnen in bruikleen worden verkregen in onze bibliotheken. Tevens is in beide vestigingen een boekwinkel waar alle publicaties tegen contante betaling kunnen worden gekocht.

Informatieservice

Het CBS: betrouwbare informatie voor u

De Nederlandse overheid vindt het belangrijk dat u over betrouwbare en onafhankelijke informatie kunt beschikken. Het Centraal Bureau voor de Statistiek zorgt hier al bijna 100 jaar voor. Het CBS verzamelt, bewerkt en analyseert gegevens over alle aspecten van de Nederlandse samenleving. Hieruit publiceren wij informatie over bijvoorbeeld de Nederlandse economie maar ook over de leefsituatie van de bevolking en over het milieu. Tevens garanderen wij dat individuele gegevens van personen of bedrijven niet zijn af te leiden uit de gepubliceerde cijfers.

Veelzijdige en flexibele dienstverlening

CBS-informatie is voor iedereen toegankelijk. Vooral beleidsmedewerkers, markt- en bedrijfstakanalisten, onderzoekers en studenten maken hier veelvuldig gebruik van. Ook op de CBS-site op Internet is veel informatie te vinden. Hier vindt u StatLline, de voor het publiek toegankelijke databank van het CBS. Deze is gevuld met actuele cijfers, persberichten, tijdreeksen etc. Vraagt u informatie bij ons aan dan verstrekken wij die in de vorm die u wenst: per post, fax, e-mail, diskette of bij eenvoudige inlichtingen telefonisch. Alle informatie kan zowel incidenteel als op basis van een abonnement geleverd worden.

Onze informatie is in principe gratis. Dat houdt in dat telefonische inlichtingen gratis worden verstrekt en dat publicaties gratis toegankelijk zijn bij de CBS-bibliotheken in Voorburg en Heerlen en bij vele openbare en universiteitsbibliotheken. Voor het ontvangen van bijvoorbeeld publicaties of diskette betaalt u slechts de kosten van de informatiedrager en het verzenden. Als de door u gewenste informatie niet direct voorhanden is, kan het CBS maatwerk leveren. U betaalt dan de extra arbeidskosten.

De Infoservice

Het CBS beschikt echter over veel meer, en meer gedetailleerde informatie dan er in een publicatie zoals de Industriemonitor wordt opgenomen. Die informatie is op aanvraag verkrijgbaar bij onze Infoservice. Van de onderwerpen die in de Industriemonitor staan zoals de productie, omzet, prijzen, in- en uitvoer en de conjunctuurtest zijn meer gedetailleerde gegevens beschikbaar voor specifieke branches en bedrijfstakken zoals de zuivelindustrie en de landbouwmachine-industrie. Kortom: voor alles wat u wilt weten over de industrie kunt u bij deze dienst terecht.

Branchepublicaties vervangen Productiestatistieken industrie

De publicaties Productiestatistieken industrie zoals ze tot en met het verslagjaar 1995 zijn verschenen, bestaan niet meer. Ze zijn vervangen door branchepublicaties die een actueel en totaal overzicht geven van de bij het CBS beschikbare informatie van de diverse branches in de industrie. In deze publicaties worden naast de uitkomsten van de productiestatistieken ook gegevens uit andere enquêtes over de desbetreffende branche opgenomen, zoals de afzet van producten, maandelijks omzetcijfers, investeringen, producentenprijzen, in- en uitvoer, energieverbruik en gegevens uit de Milieustatistieken. De uitkomsten worden in hun onderlinge samenhang besproken zodat een actueel en totaal beeld wordt gegeven van de branche.

De informatie zoals die in de Productiestatistieken industrie was opgenomen, blijft echter wel beschikbaar in de vorm van tabellen, gebundeld per bedrijfstak (SBI 2 digit), bedrijfsgroep (SBI 3 digit) of bedrijfssubgroep (SBI 4 digit).

Alfabetische begrippenlijst

Bedrijfsinvesteringen in vaste activa

Tot de investeringen in vaste activa worden gerekend de goederen die worden aangeschaft (of in eigen beheer zijn voortgebracht) met het doel ze als kapitaalgoed in het productieproces aan te wenden. In het algemeen gaat het om goederen met een levensduur van meer dan een jaar bijvoorbeeld gebouwen, machines en vervoermiddelen. De toevoeging 'bruto' geeft aan dat de investeringen zowel de vervangings- als uitbreidingsinvesteringen omvatten. Het gaat hier om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijsmutaties.

Bruto Binnenlands Product (BBP)

Het BBP is de som van de in het binnenland gevormde toegevoegde waarde inclusief de afschrijvingen. Deze indicator wordt veel gebruikt om de economische groei weer te geven. Bij het samenstellen van deze indicator gebruiken wij gegevens over zowel de productie als de bestedingen. Voor totaal Nederland is alleen de volumeontwikkeling opgenomen, dat wil zeggen voor prijsontwikkelingen.

BBP (mp)

Bruto Binnenlands Product tegen marktprijzen. Dit is inclusief het saldo van de indirecte belastingen en de prijsverlagende subsidies.

BBP (bp)

Bruto Binnenlands Product tegen basisprijzen. Dit is exclusief het saldo van productgebonden indirecte belastingen en de productgebonden prijsverlagende subsidies.

Bruto Toegevoegde Waarde

De bruto toegevoegde waarde is gedefinieerd als de waarde van de productie minus de waarde van het verbruik (inclusief afschrijvingen); het gaat hier om de waarde die wordt toegevoegd aan de goederen (en/of diensten) die in het productieproces worden gebruikt. Tot het verbruik behoren niet de diensten van de ingezette arbeid en kapitaal.

CBS-Koersindex

De CBS-Koersindex geeft de ontwikkeling weer van het gemiddelde koersniveau van gewone aandelen. De index wordt eenmaal per dag berekend op basis van de slotkoersen. In deze berekening worden alle op de beurs genoteerde Nederlandse gewone aandelen betrokken met uitzondering van aandelen van vastgoedfondsen, beleggings- en houdstermaatschappijen. Bij de berekening wordt wel gecorrigeerd voor kapitaalmutaties (bijvoorbeeld emissies), maar niet voor dividenduitkeringen. Het maandcijfer is het rekenkundig gemiddelde van de dagcijfers.

Conjunctuurtest

Elke maand houdt het CBS onder circa 1 700 ondernemingen uit de industrie een conjunctuurenquête. Deze enquête –de Conjunctuurtest– heeft tot doel binnen vier weken na een verslagmaand actuele informatie te verschaffen over de economische ontwikkelingen in de bedrijfstak industrie en de daaronder vallende bedrijfsklassen en -groepen. Het gaat daarbij met name om de richting waarin een aantal conjunctuurindicatoren zoals bedrijvigheid, orderontvangst, voorraden, orderpositie etc. zich van maand op maand ontwikkelt. Met het oog hierop zijn de

vragen eenvoudig gehouden. Er wordt niet naar exacte, kwantitatieve gegevens gevraagd. De cijfermatige presentatie van de resultaten over de vragen met een drieledige antwoordstructuur vindt plaats in de vorm van saldering van de positieve (gestegen; groot) en negatieve (gedaald; klein) antwoorden (in %). De saldi geven informatie over de richting waarin de variabelen zich hebben ontwikkeld. Bij de ontwikkelingsvragen geeft het saldo op zich al direct de richting aan. Bij de beoordelingsvragen, die een momentopname weergeven, is daartoe vergelijking met het saldo van de voorafgaande maand nodig. De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 10 werknemers.

Variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Bedrijvigheid t.o.v. de vorige maand

Het niveau van de productie is, vergeleken met de vorige maand (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toegenomen / vrijwel gelijk gebleven/ afgenomen.

Beoordeling orderontvangst

De totale orderontvangst¹ in de afgelopen maand beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling orderpositie

De orderportefeuille¹ beoordelen wij, gelet op de tijd van het jaar, als: groot / normaal / klein.

Beoordeling productiecapaciteit

De huidige productiecapaciteit achten wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Beoordeling voorraden gereed product

Onze voorraden eindproduct beoordelen wij, gelet op de te verwachten afzetontwikkeling, als (te): groot / normaal / klein.

Bezettingsgraad

De bezettingsgraad² van de beschikbare productie-installaties bedroeg in de verslagmaand ca.%

Concurrentiepositie t.o.v. kw t-1

De concurrentiepositie³ van ons bedrijf is in de afgelopen 3 maanden op de markt: verbeterd / vrijwel gelijk gebleven / verslechterd.

Vervolg van variabele in de tabel in de Industriemonitor met daaronder de vraagstelling op het enquêteformulier van de Conjunctuurtest.

Orderontvangst t.o.v. de vorige maand

De waarde van de orderontvangst¹ is vergeleken met de vorige maand uit het buitenland / uit het binnenland / in totaal: toegenomen / vrijwel gelijk gebleven / afgenomen.

¹ Indien u uitsluitend levert uit voorraad en de orderportefeuille is vrijwel nihil, dan kunt u voor 'orderontvangst' lezen 'omzet/verkoop'. Bij de beoordelingsvragen over de orderportefeuille geeft u vervolgens een oordeel over de huidige afzetontwikkeling van het bedrijf (gunstig = groot; ongunstig = klein).

² Bij incidentele toepassing van een meerploegenstelsel of overwerk, kan de bezettingsgraad meer dan 100% bedragen. Groot onderhoud kan tot een verlaging van de bezettingsgraad leiden.

³ De verhouding van de afzetprijs en/of kwaliteit van uw producten met die van andere aanbieders op de markt.

Orderpositie

Onze totale orderportefeuille⁴ vertegenwoordigt, bij normale werktijden, aan maanden werk ca.. mnd.

Productiebelemmeringen

Onze productie ondervindt thans: a) geen belemmeringen, b) wel belemmeringen als gevolg van onvoldoende vraag / tekort aan arbeidskrachten / te geringe capaciteit van de productie-installaties / andere oorzaken, nl.

Verwachting bedrijvigheid

Vergeleken met de afgelopen maand zal het gemiddelde productieniveau in de komende 3 maanden (de invloed van feest- en vakantiedagen buiten beschouwing gelaten): toenemen / gelijk blijven / afnemen.

Verwachting buitenlandse afzet

De buitenlandse afzet zal in het komende kwartaal: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting personeelssterkte

Onze personeelssterkte zal in het komend halfjaar naar verwachting: toenemen / vrijwel gelijk blijven / afnemen.

Verwachting toe- of afname personeelssterkte

Bij toe- of afnemen (van de personeelssterkte) het percentage vermelden: ca. ...%.

Verwachting verkoopprijs

Onze verkoopprijzen zullen in de komende 3 maanden: stijgen / vrijwel gelijk blijven / dalen.

Producentenvertrouwen

Het producentenvertrouwen is een samengestelde stemmingsindicator opgebouwd uit antwoorden op drie vragen van de Conjunctuurtest industrie. Het betreft hier de vragen over de door de ondernemers te verwachten bedrijvigheid in de komende drie maanden, hun oordeel over de orderpositie en hun oordeel over de voorraden gereed product. Om dit in één kengetal naar buiten toe te kunnen brengen en daarnaast het verloop van de ontwikkeling van de industriële productie zo goed mogelijk te benaderen, wordt eerst het verschil tussen het percentage positieve en negatieve antwoorden zowel voor het seizoen als voor de lange termijn trend gecorrigeerd. Over de afgelopen 15 jaar heeft het CBS per vraag het vooruitlopen op de feitelijke ontwikkelingen gemeten. Op basis van deze gegevens worden de recente uitkomsten gewogen. De hieruit berekende uitkomst (producentenvertrouwen) geeft in één kengetal de stemming onder de ondernemers aan.

Consumentenprijsindex

De consumentenprijsindex heeft betrekking op alle goederen en diensten die huishoudens voor consumptie aanschaffen, excl. de verzekerde medische zorg. Zowel dagelijkse boodschappen als aankopen die minder vaak gedaan worden, zoals auto's en wasmachines horen hiertoe. Ook betalingen aan de overheid voor verleende diensten (schoolgelden, secretarieleges) en zogenaamde consumptiegebonden belastingen zijn in de index opgenomen. De voor deze index gevolgde prijzen zijn de contante prijzen, inclusief BTW.

Consumentenvertrouwen

In het Consumentenconjunctuuronderzoek worden aan 1 000 respondenten vijf vragen gesteld over de algemene

economische situatie en de eigen financiële situatie. Van iedere vraag wordt het saldo van positieve en negatieve antwoorden in procenten van het totaal aantal antwoorden bepaald. Het Consumentenvertrouwen wordt uitgedrukt als het rekenkundig gemiddelde van deze vijf saldi. De minimale waarde is dus -100; de maximale +100.

Economisch klimaat

De ontwikkeling van het economisch klimaat wordt bepaald door twee vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek over de algemene economische situatie in Nederland.

Koopbereidheid

De ontwikkeling van de koopbereidheid wordt ontleend aan de antwoorden op drie vragen uit het Consumentenconjunctuuronderzoek naar de eigen financiële situatie, waaronder de vraag of de tijd gunstig wordt geacht grote aankopen te doen.

Energieverbruik

De som van aanvoer, winning en voorraadonttrekking, minus de afleveringen van energiedragers. Onder PJ (petajoule= 10^{15} joule) wordt een energiehoeveelheid verstaan die overeenkomt met 31,6 miljoen m³ aardgas.

Faillissementen

Het gaat bij de reeks Faillissementen om alle uitgesproken faillissementen, zowel van natuurlijke als van rechtspersonen. De cijfers worden niet gecorrigeerd voor faillietverklaringen die later ten gevolge van verzet, hoger beroep of cassatie worden vernietigd.

Geregistreeerde werklozen

Onder de geregistreeerde werklozen worden de bij een arbeidsbureau ingeschreven personen verstaan van 15-64 jaar die niet meer dan twaalf uur per week werken, twaalf uur of meer willen werken en daarvoor beschikbaar zijn. Er is niet gecorrigeerd voor seizoensinvloeden.

Gezinsconsumptie

De reeksen van de gezinsconsumptie geven de bestedingen weer van gezinnen. Dit is inclusief de aankopen van buitenlandse toeristen in Nederland en exclusief de aankopen van Nederlanders in het buitenland. De bestedingen betreffen aankopen van voedings- en genotmiddelen, duurzame consumptiegoederen en overige goederen en diensten. Het gaat in de Industriemonitor om volumeontwikkelingen, dus gecorrigeerd voor prijs-mutaties. De maandcijfers van de gezinsconsumptie laten soms grote fluctuaties zien doordat de cijfers niet voor koopdagen en seizoensinvloeden gecorrigeerd zijn. Het is verstandig hier bij de interpretatie van de ontwikkelingen rekening mee te houden.

Invoer van goederen en diensten

De invoer is gewaardeerd tegen cif-prijzen (cost, insurances, freight). Dat wil zeggen inclusief alle vracht- en assurantiepremies die op het vervoer tot het punt van inkleding in Nederland betrekking hebben en exclusief invoerrechten, accijns op invoer en bijzondere verbruiksbelasting op auto's.

Omzet

Omzet betreft de factuurwaarde van de aan derden verkochte zelfvervaardigde of geassembleerde goederen en opbrengsten van diensten (exclusief: BTW, aan afnemers

⁴ Orderportefeuille excl. Het reeds gerealiseerde deel aan onderhanden werk; incl. eventueel werk verbonden aan het op peil brengen van voorraden.

in rekening gebrachte accijnzen, verbruiksbelastingen, BPM op auto's en statiegelden). De gegevens worden verzameld bij bedrijven met minstens 20 werknemers.

Producentenprijzen industrie

De Statistiek producentenprijzen meet de prijzen die de producent of de importeur in rekening brengt aan de afnemers. De gevolgde prijzen zijn de gemiddelde maandprijzen exclusief BTW, af-fabriek, van de afgezette goederen. Voor de importprijzen is gebruik gemaakt van prijzen op cif-basis (cost, insurance, freight).

Productie-index

De productie-index geeft de volume-ontwikkeling van de bruto toegevoegde waarde tegen basisprijzen weer. De cijfers zijn voor prijsinvloeden gecorrigeerd. Tevens vindt er een correctie plaats voor het aantal werkdagen in de betreffende maand. De cijfers betreffen dus de ontwikkeling van de gemiddelde dagproductie. Er wordt rekening gehouden met continudiensten. Voor de maandelijkse productie-ontwikkelingen zijn ook seizoengecorrigeerde gegevens beschikbaar.

Uitvoer van goederen en diensten

De uitvoer van goederen is gewaardeerd tegen fob-prijzen (free-on-board). Dit is de waarde af-producent, vermeerderd met de handels- en vervoersmarges tot aan de Nederlandse grens. Onder de export zijn de goederen opgenomen die uit het Nederlandse vrije verkeer worden gebracht. Goederen die aan het buitenland zijn verkocht, maar nog niet geleverd, zijn niet als export beschouwd.

Vacatures

Vacatures zijn arbeidsplaatsen waarvoor personeel wordt gezocht dat op korte termijn kan worden geplaatst. Tot en met het derde kwartaal van 1993 is het door het CBS gepubliceerde aantal vacatures van geheel Nederland exclusief die bij de overheid, het onderwijs, sociale werkplaatsen, uitzendbureaus en uitleenbedrijven. Vanaf het vierde kwartaal 1993 zijn alleen de vacatures bij de overheid en het onderwijs nog uitgesloten. Bij het aantal vervulde vacatures worden de vervallen vacatures meegerekend.

Werkdagen

Aantal dagen in de maand verminderd met zaterdagen en zondagen alsmede algemeen erkende feestdagen.

Standaard bedrijfsindeling

In vrijwel alle economische statistieken van het CBS worden de gegevens geordend naar economische activiteit. Dit gebeurt op basis van de standaard bedrijfsindeling. De industrie is onderverdeeld in verschillende bedrijfsklassen. De totale industrie omvat SBI 15 tot en met 37. Hieronder staan de bedrijfsklassen genoemd behorend bij de verschillende branches zoals ze gegroepeerd zijn in de Industriemonitor.

<i>SBI</i>	<i>Rubriek in Industriemonitor</i>
15	<i>Voedings- en genotmiddelenindustrie</i>
16	Voedingsmiddelen- en drankenindustrie Tabakverwerkende industrie
17	<i>Textiel-, kleding- en lederindustrie</i>
18	Textielindustrie
19	Kleding- en bontindustrie Leer-, lederwaren- en schoenindustrie (excl. kleding)
21	<i>Papier- en grafische industrie</i>
22	Papier(waren)- en karton(waren)industrie Uitgeverijen, drukkerijen, reproductie van opgenomen media
23	<i>Aardolie-, chemische-, rubber- en kunststofverwerkende industrie</i>
24	Aardolie-, steenkoolverwerkende industrie
25	Chemische industrie Rubber- en kunststofverwerkende industrie
27	<i>Metaal- elektrotechnische en transportmiddelenindustrie</i>
28	Basismetaleenindustrie
29	Metaalproductenindustrie
30	Machine- en apparatenindustrie
31	Kantoormachine- en computerindustrie
32	Elektrische machines en apparatenindustrie Audio-, video- en telecommunicatie- apparatenindustrie
33	Overige machines en apparatenindustrie (incl. medische apparatuur)
34	Industrie van auto's, aanhangwagens en opleggers
35	Overige transportmiddelenindustrie
20	<i>Hout-, bouwmaterialen en overige industrie</i>
26	Hout-, kurk-, rietwarenindustrie (excl. meubels)
36	Glas-, aardewerk-, cement-, kalkindustrie Meubel- en overige industrie